

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE

CHRASTNÉ

NÁVRH

SMERNÁ ČASŤ / SPRIEVODNÁ SPRÁVA

© október 2023

Obstarávateľ:

OBEC CHRASTNÉ

Okres:

Košice - okolie

Kraj:

Košický

Spracovateľ:

Architektonické štúdio Atrium s.r.o.

Mlynská 27, 040 01 Košice, tel: 055/ 62 315 87

e-mail: dusan.burak@atriumarchitekti.sk

www.UzemnePlany.sk

Hlavný riešiteľ:

Ing. arch. Dušan Burák, CSc.

Zodpovední riešitelia:

Ing. Marek Dubiel

Mgr. Milan Barlog

Ing. Milan Kolesár

Ing. Ľudmila Sekeráková

Odborne spôsobilá osoba na obstaranie ÚPD:

Ing. arch. Anna Mareková - registračné č. 437

Schvaľovacia doložka – Územný plán obce Chrástné

SCHVAĽOVACÍ ORGÁN: **OBEČNÉ ZASTUPITEĽSTVO CHRASTNÉ**

Mgr. ŠTEFAN HUDÁČEK
STAROSTA OBCE CHRASTNÉ

ČÍSLO UZNESENIA POTVRDZUJÚCEHO SCHVÁLENIE ÚPN-O:
DÁTUM SCHVÁLENIA:

PEČIATKA

CELKOVÝ ELABORÁT

Grafická časť

<i>číslo výkresu</i>	<i>názov výkresu</i>	<i>mierka</i>
1	Výkres širších vzťahov (záujmové územie)	1:50 000
2	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia katastrálneho územia obce, vrátane ochrany prírody a krajiny a prvkov ÚSES s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami	1:10 000
3	Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využitia zastavaného územia obce a navrhovaných rozvojových plôch s vyznačením verejnoprospešných stavieb; Výkres verejného dopravného vybavenia	1:5 000
4	Výkres verejného technického vybavenia územia – návrh vodného hospodárstva	1:5 000
5	Výkres verejného technického vybavenia územia – návrh energetiky	1:5 000
6	Výkres perspektívneho využitia PP (resp. LP) na nepoľnohospodárske využitie	1: 5 000

Textová časť

	<i>Smerná časť:</i> - Sprievodná správa - Vyhodnotenie perspektívneho využitia PP na nepoľnohospodárske využitie <i>Záväzná časť:</i> - Návrh regulatívov územného rozvoja obce (vložené schémy záväznej časti a verejnoprospešných stavieb)	
--	---	--

Obsah

A1. Základné údaje.....	5
Záujem o výstavbu v obci akceleruje, chýba však aktuálny nástroj na jej riadenie.	5
1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD	5
1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu	5
1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD.....	5
1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotl. etáp ÚPD	5
1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním	5
1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov	5
1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov	5
A2. Riešenie územného plánu	7
2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis.....	7
2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu	7
2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce	10
2.3.1 Demografia.....	10
2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti	11
2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia	12
2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania.....	13
2.6 Návrh funkčného využitia územia obce	13
2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie	15
2.7.1 Bytový fond.....	15
2.7.2 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie	15
2.7.3 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít.....	16
A. Poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo.....	16
C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné činnosti	17
2.7.4 Turizmus, cestovný ruch, rekreácia a šport.....	17
2.7.5 Ekonomické aktivity	17
2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce	18
2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov	18
2.9.1 Ochranné pásma	18
2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry	18
2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení	19
2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a geologických zosuvov	19
2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení.....	20
2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia	22
2.12.1 Dopravný systém obce	22
2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky	28
2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou	29
2.12.4 Zásobovanie plynom a teplom	30
2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia.....	31
2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie.....	31
2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov	33
2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu.....	34
2.16 Ochrana pôdneho fondu	34
2.16.1 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde	34
2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov	34

Zoznam skratiek:

KSK - Košický samosprávny kraj
KK - Košický kraj
BD - bytový dom
BP - bezpečnostné pásmo
CO - civilná ochrana
CR - cestovný ruch
ČOV - čistiareň odpadových vôd
D - dopravná plocha
DJ - detské jasle
HD - hospodársky dvor
HaZZ - hasičský a záchranný zbor
KO - komunálny odpad
k.ú. - katastrálne územie
LHC - lesný hospodársky celok
LP - lesné pozemky
MC / MK - miestna cesta / komunikácia
MR - mikroregión
MŠ - materská škola
NKP - národná kultúrna pamiatka (nehnutel'ná)
OcÚ - obecný úrad
OP - ochranné pásmo
PP - poľnohospodárska pôda
PD - poľnohospodárske družstvo
POH - program odpadového hospodárstva
RD - rodinný dom
PAD - pravidelná autobusová doprava
RS - regulačná stanica plynu
TS - trafostanica elektrická
ÚPD - územnoplánovacia dokumentácia
ÚPN-O - územný plán obce
UŠ - urbanistická štúdia
ÚZPF SR - ústredný zoznam pamiatkového fondu Slov. republiky
VÚC - veľký územný celok
VN - vysoké napätie elektrické
VPS - verejnoprospešné stavby
VZ - verejná zeleň
VZN - všeobecne záväzné nariadenie
ZaD - zmeny a doplnky
ZŠ - základná škola
ZUŠ - základná umelecká škola
ZVN - zvlášť vysoké napätie elektrické

A1. Základné údaje

Obec Chrastné je súčasťou okresu Košice - okolie a Košického kraja.

Dôvodom obstarania ÚPD je absencia akejkoľvek ÚPN obce. Z hľadiska súčasných potrieb rozvoja tejto obce vznikla potreba navrhnuť koncepciu územného rozvoja obce a pristúpiť v zmysle §16 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších noviel (stavebný zákon) k obstaraniu Územného plánu obce (ďalej iba ÚPN-O).

Vzhľadom na to, že obec Chrastné má menej ako 2 000 obyvateľov bol pre obstaranie územného plánu obce stanovený postup v zmysle §21, odst. 2 stavebného zákona, podľa ktorého sa zabezpečuje vypracovanie Prieskumov a rozborov, Zadaní a Návrhu ÚPN-O.

Záujem o výstavbu v obci akceleruje, chýba však aktuálny nástroj na jej riadenie.

Ďalším dôvodom obstarania je potreba komplexného zhodnotenia rozvoja obce a jej k.ú. vo väzbe na ÚPN – KSK do roku 2040 a neskôr.

1.1 Hlavné ciele a problémy riešené ÚPD

Hlavným cieľom ÚPN je vypracovanie územnoplánovacej dokumentácie obce, ktorá komplexne rieši funkčné využívanie a priestorové usporiadanie územia k.ú. obce, koncepciu verejnej dopravy, technickej infraštruktúry vrátane problematiky životného prostredia, ochrany prírody a krajiny a ekologickej stability územia. Ďalším zámerom ÚPN-O je získanie koncepčného a rozvojového dokumentu s urbanistickou koncepciou, ktorá zohľadní plánované a určí nové rozvojové zámery obce a vytvorí predpoklady pre ich trvalo udržateľný rozvoj.

Problémy, ktoré sú riešené touto ÚPD možno charakterizovať nasledovne:

- nedostatok pracovných príležitostí,
- nedostatok stavebných pozemkov pre výstavbu RD a BD,
- limitovaný rozsah PP pre jej záber na nepoľnohospod. účely,
- nedostatok kapacít predškolských a školských zariadeniach OV a športu,
- nevyhovujúca sieť MK pre ďalší rozvoj obce,
- plánované predĺženie cesty do obce Čižatice,
- absencia splaškovej kanalizácie a ČOV.

1.2 Vyhodnotenie doterajšieho územného plánu

Obec nemá vypracovanú ÚPD.

1.3 Údaje o súlade riešenia so Zadaním a postup spracovania ÚPD

1.3.1 Chronológia spracovania a prerokovania jednotl. etáp ÚPD

- prípravné práce - Oznámenie o začatí obstarávania ÚPN-O Chrastné (13.12.2022 do 21.12.2022),
- Oznámenie o strategickom dokumente Územný plán obce Chrastné (12/2022),
- Rozsah hodnotenia strategického dokumentu vydal OÚ Košice listom zo dňa 06.03.2023,
- spracovanie Prieskumov a rozborov pre ÚPN-O Chrastné (12/2022),
- vypracovanie Zadaní (12/2022),
- prerokovanie Zadaní (27.12.2022 do 30.01.2023),
- schválenie Zadaní (uznesením Zastupiteľstva obce Chrastné č.2/2023, dňa 20.02.2023).

1.3.2 Zhodnotenie súladu riešenia so Zadaním

Riešenie ÚPD je v súlade so schváleným Zadaním. V demografickej prognóze je posun

1.3.3 Zdôvodnenie prípadného spracovania doplňujúcich prieskumov a rozborov

Spracovanie ÚPD si nevyžadovalo doplnenie prieskumov a rozborov.

1.3.4 Súpis použitých podkladov a materiálov

Mapové podklady

Polohopis v M 1:2 500 (5 000) bol odvodený z katastrálnych máp obce, doplnený z obhliadky v teréne a skenovaním ďalších podkladov.

Výškopis bol vektorizovaný zo základných máp SR v M 1:10 000.

Mapový podklad v M 1:10000 bol skenovaný z tých istých máp.

Ostatné materiály

- ÚPN Košického samosprávneho kraja – ZaD 2017 (Urbi Košice, 2017),
- Prieskumy a rozbory obce Chrastné (Atrium KE, 2022),
- Zadanie pre vypracovanie ÚPN-O Marhaň (Obec Chrastné, 2022),
- Urbanistická štúdia Chrastné (Urban Košice, 1994),
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu KE - okolie (SAŽP Prešov, 1995),
- geometrické plány obytných skupín,
- vydané ÚR a SP od r. 2020.

A2. Riešenie územného plánu

2.1 Vymedzenie riešeného územia a jeho geografický opis

Chrastné leží v blízkosti mesta Košice a patrí do osídlenia Toryskej doliny. Kataster obce sa rozprestiera vo východnej časti Košickej kotliny, na ľavom brehu Torysy, na úpätí prilahlej pahorkatiny vytvárajúcej kotlinu piatich dolínok. V údolí, Za humnami pramení Chrastianský potok. Okolie obce tvorí pahorkatinová oráčino-lúčna krajina. Stred obce leží vo výške 225 m n. m. Chotárom pretekajú Chrastianský potok a bezmenné potoky s korytami nedostatočnými na odvedenie Q_m vody. Časť z neho je zaplavovaná.

Riešeným územím je celé administratívne, tj. katastrálne územie obce veľkosti 473,2732 ha a je prezentované v M1:10 000. Podrobne je obec riešená v mierke M 1:5 000.

2.2 Väzby vyplývajúce z riešenia a záväzných častí územného plánu regiónu

Vo vzťahu k Územnému plánu obce je nadradenou územnoplánovacou dokumentáciou Územný plán veľkého územného celku Košického kraja (ÚPN – VÚC) – Zmeny a doplnky 2017, ktoré boli schválené uznesením č. 509/2017 zo dňa 12.06.2017 a záväzná časť vyhlásená VZN KSK č. 18/2017. V súlade s § 27, odst.6 zákona č. 50/1976 Zb. v znení neskorších predpisov sa záväzná časť tejto územnoplánovacej dokumentácie v riešení územného plánu obce rešpektuje.

Záväzné časti ÚPN – VÚC Košického kraja a jeho aktuálnych Zmien a doplnkov 2017, ktoré sú zohľadnené v Územného plánu obce Chrastné:

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY FUNKČNÉHO A PRIESTOROVÉHO USPORIADANI ÚZEMIA

2. V oblasti osídlenia, usporiadania územia a sídelnej štruktúry:

2.15. podporovať budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry

2.15.1. podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa;

- košicko-prešovskú rozvojovú os Prešov – Košice – Seňa – hranica s Maďarskom (územie ležiace v Košickom kraji), 2.15.1. podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa;

2.17 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka, pričom pri ich rozvoji zohľadniť koordinovaný proces prepojenia sektorových strategických a rozvojových dokumentov,

2.18 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,

2.19 zachovávať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie, pri rozvoji jednotlivých činností dbať na zamedzenie resp. obmedzenie možných negatívnych dôsledkov týchto činností na krajinné a životné prostredie vidieckeho priestoru,

2.20 vytvárať podmienky pre dobrú dostupnosť vidieckych priestorov k sídelným centrá, podporovať výstavbu

verejného dopravného a technického vybavenia obcí.

3. V oblasti sociálnej infraštruktúry:

3.2 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení poskytujúcich sociálnu pomoc s preferovaním zariadení rodinného typu a zvyšovanie kvality ich služieb,

3.7 vytvárať podmienky pre rozširovanie siete zariadení sociálnej pomoci a sociálnych služieb pre občanov odkázaných na sociálnu pomoc a občanov s ťažkým zdravotným postihnutím,

3.8 podporovať rozvoj existujúcich a nových kultúrnych zariadení ako neoddeliteľnú súčasť poskytovania kultúrnych služieb obyvateľstvu a zachovania kultúrneho dedičstva, podporovať proporcionálny rozvoj kultúrnej infraštruktúry a budovanie domov tradičnej ľudovej kultúry.

4. V oblasti rozvoja rekreácie, kúpeľníctva a cestovného ruchu

4.11 podporovať výstavbu nových stredísk cestovného ruchu a rekreácie len v súlade so schválenou územnoplánovacou dokumentáciou, resp. územnoplánovacím podkladom príslušného stupňa,

4.14 vytvárať podmienky pre realizáciu cyklomagistrál: EuroVelo 11 v koridore hranica kraja s PSK – Košice – hranica s MR a Zemplínskej cyklomagistrály v koridore hranica kraja s PSK – Zemplínska šírava (vrátane cyklistického okruhu) – Zemplín – hranica s MR a siete nadväzujúcich cyklotrás

nadregionálneho a regionálneho významu,

4.17. podporovať ťažiskové formy cestovného ruchu v Košickom kraji (vidiecky a agroturistika, mestský a kultúrnopoznávací, kúpeľný a zdravotný, zimný, letná turistika a pobyty pri vode a aktivity súvisiace s rozvojom tradičných remesiel a gastronómie špecifických pre Košický kraj).

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany kultúrneho dedičstva, ekológie, ochrany prírody, prírodných zdrojov a starostlivosti o krajinu a tvorby krajinnej štruktúry

5.1 chrániť najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek, vinice v Tokajskej vinohradníckej oblasti a Východoslovenskej vinohradníckej oblasti a lesných pozemkov ako faktor usmerňujúci urbanistický rozvoj kraja zabezpečovať ochranu prírodných zdrojov vhodným a racionalizovaným využívaním poľnohospodárskej a lesnej krajiny,

5.2 zabezpečiť funkčnosť nadregionálnych a regionálnych biocentier a biokoridorov pri ďalšom funkčnom využití a usporiadaní územia, uprednostniť realizáciu ekologických premostení regionálnych biokoridorov a biocentier pri výstavbe líniových stavieb; prispôsobiť vedenie trás dopravnej a technickej infraštruktúry tak, aby sa netrieštil komplex lesov,

5.3 podporovať výsadbu plošnej a líniovej zelene, prirodzený spôsob obnovy a revitalizáciu krajiny v nadregionálnych biocentrách a biokoridoroch,

5.7. rezervovať vo výrobných zariadeniach plochy na uplatňovanie moderných ekologických technológií a prechod na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, v prospech eliminovania príčin poškodenia životného prostredia,

5.8 v nadväznosti na systém náhrad pri vynútenom obmedzení hospodárenia rešpektovať pri hospodárskom využití prvky regionálneho územného systému ekologickej stability a požiadavky na ich ochranu a funkčnosť; z prvkov územného systému ekologickej stability vylúčiť hospodárske využitie týchto území, prípadne povoliť len extenzívne využívanie, zohľadňujúce existenciu cenných ekosystémov,

5.9 podmieniť usporiadanie územia z hľadiska aspektov ekologických, ochrany prírody, prírodných zdrojov a tvorby krajinnej štruktúry,

5.11 rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny,

5.12 zabezpečovať zachovanie a ochranu všetkých typov mokradí, revitalizovať vodné toky a ich brehové územia s cieľom obnoviť a zvyšovať vododržnosť krajiny a zabezpečiť dlhodobu priaznivé existenčné podmienky pre biotu vodných ekosystémov,

5.14 podporovať zmenu spôsobu využívania poľnohospodárskeho pôdneho fondu zatrávením ornej pôdy ohrozovanej vodnou a veternou eróziou,

5.15. zabezpečiť pri rekonštrukcii krajiny vrátane projektov pozemkových úprav podmienky pre uplatňovanie zásad tvorby krajiny s rešpektovaním špecifických foriem osídlenia a historických krajinných štruktúr v typickom charaktere poľnohospodárskej krajiny,

5.16. riešiť významné strategické a investičné zámery len v súlade s organizáciou priestorového usporiadania a funkčného využívania územia a s požiadavkami na ochranu prírody a krajiny, ochranu nerastného bohatstva a ochranu zdravia obyvateľov,

5.16.1. navrhovať umiestnenia takýchto zámerov len prostredníctvom komplexného územnotechnického riešenia

minimálne územnoplánovacím podkladom, v širších väzbách aj s dopadom na dotknuté územie,

5.18. rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia záplavové a zosuvné územia, realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť obmedzenie alebo zmiernenie ich prípadných negatívnych vplyvov,

5.19. zachovať prirodzené inundačné územia vodných tokov mimo zastavaných území obcí na transformáciu povodňových prietokov počas povodní.

6. V oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry

6.19. v oblasti rozvoja leteckej dopravy

6.19.2. rešpektovať ochranné pásma verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení,

6.19.3. *pri prerokovaní územných plánov spracovaných v katastrálnych územiach s výskytom ochranných pásiem verejných letísk, letísk pre práce v poľnohospodárstve, heliportov a leteckých pozemných zabezpečovacích zariadení vždy vyžadovať stanovisko Dopravného úradu.*

7. *V oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry*

7.1 *zvyšovať podiel zásobovaných obyvateľov pitnou vodou z verejných vodovodov s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,*

7.4 *na zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou využívať prednostne zdroje podzemných vôd,*

7.9. *znižovať rozdiel medzi podielom odkanalizovaných obyvateľov a podielom zásobovaných obyvateľov pitnou vodou,*

7.10. *zvyšovať úroveň v odkanalizovaní a čistení odpadových vôd miest a obcí s cieľom dosiahnuť úroveň celoslovenského priemeru,*

7.11. *prednostne realizovať rekonštrukciu alebo výstavbu kanalizácií a čistiarní odpadových vôd v sídlach ležiacich v ochranných pásmach zdrojov vody, termálnych a minerálnych zdrojov*

7.11.1. *s vybudovaným vodovodom,*

7.11.2. *nachádzajúcich sa v ochranných pásmach zdrojov podzemnej vody Košického kraja a v alúviách vodných tokov*

Bodva, Hornád, Torysa, Topľa, Ondava, Laborec, Uh a Latorica,

7.14. *vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike, podporovať a presadzovať v regiónoch s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, malé vodné elektrárne a pod.) pre*

potreby obyvateľstva i služieb,

7.15. *chrániť koridory existujúcich elektrických vedení a územia zálohované pre výstavbu zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou,*

7.15.3. *chrániť koridor pre nové 2x400 kV vedenie ZVN Lemešany – Veľké Kapušany,*

8. *V oblasti hospodárstva:*

8.2. *zabezpečiť dostupnosť trhov a vytvorenie rovnocenných podmienok pre podnikanie dobudovaním a modernizáciou územia regiónov výkonnou verejnou dopravnou a technickou infraštruktúrou,*

8.4. *stabilizovať a revitalizovať poľnohospodárstvo diferencovane podľa poľnohospodárskych produkčných oblastí s prihliadnutím na chránené územia prírody a na existujúci funkčný územný systém ekologickej stability,*

8.6. *na základe súhlasu príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny zalesniť poľnohospodársky nevyužitelné pozemky a realizovať ich prevod do lesného pôdneho fondu,*

8.7. *zabezpečiť starostlivosť o zachovanie a stabilizáciu plošnej výmery lesných pozemkov a rešpektovať lesné pozemky a ich ochranné pásmo ako limitujúci prvok pri územnom rozvoji krajiny,*

8.8. *zabezpečiť zachovanie genofondu lesných drevín a udržanie priaznivej druhovej a vekovej štruktúry,*

8.10. *rozvíjať tradičnú remeselnú výrobu, doplnkové výroby a nevýrobné činnosti súvisiace s poľnohospod. a lesnou činnosťou, ako integrovanú súčasť hospodárenia na pôde podporujúce rozvoj vidieka,*

8.11. *vychádzať v územnom rozvoji predovšetkým z princípu rekonštrukcie a sanácie existujúcich priemyselných, stavebných a poľnohospodárskych areálov,*

8.12. *vychádzať pri rozvoji priemyslu a stavebníctva nielen z ekonomickej a sociálnej, ale aj územnej a environmentálnej únosnosti územia so zohľadnením špecifik jednotlivých regiónov kraja a využívať pritom predovšetkým miestne surovinné zdroje,*

8.17. *b) podporovať efektívne zavádzanie výroby elektrickej energie a tepla z dostupných obnoviteľných zdrojov,*

c) podporovať využívanie alternatívnych zdrojov energie.

II. VEREJNOPROSPEŠNÉ STAVBY

5.7. *stavby zariadení zabezpečujúcich zásobovanie elektrickou energiou*

5.7.4. *2x400 kV vedenia ZVN Lemešany – Veľké Kapušany,*

Za verejno-prospešné stavby považovať stavby jestvujúce a určené na verejno-prospešné služby, pre verejno-technické vybavenie územia podporujúce jeho rozvoj a ochranu životného prostredia, ktoré vymedzí schvaľujúci orgán v záväznej časti územno-plánovacej dokumentácie. Patria

sem všetky areály, zariadenia a línie verejnej technickej infraštruktúry (vodohospodárske, energetické a telekomunikačné).

Uskutočnenie verejnoprospešných stavieb možno, podľa zákona č. 282/2015 Z.z. o vyvlastňovaní pozemkov a stavieb a o nútenom obmedzení vlastníckeho práva k nim a o zmene a doplnení niektorých zákonov možno pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2.3 Základné demografické, sociálne a ekonomické rozvojové predpoklady obce

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec Chrastné zaznamenala po roku 1991 neustály nárast počtu obyvateľov. Po roku 2011 dochádza k jeho výraznému nárastu, keď v priebehu dekády došlo k zvýšeniu počtu o 192 obyvateľov, na ktorom sa podieľal predovšetkým migračný prírastok. Obec vykazuje veľmi kvalitné podmienky pre bývanie a záujem o výstavbu neutícha.

2.3.1 Demografia

Analýza demografického potenciálu obce

Rozbor demografických charakteristík je spracovaný na základe celoštátnych sčítaní ľudí, domov a bytov). Údaje Štatistického úradu SR sú z posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov z roku 2021 a sú k 1.1.2021.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva (prírastok, úbytok) sú obce zaradené do štyroch kategórií:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad + 5 %
pomaly rastúca	+ 2 – + 5 %
stagnujúca	- 2 – + 2 %
regresívna	pod - 2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:

- predproduktívny vek 0 – 14 rokov
- produktívny vek 15 – 64 rokov,
- poproduktívny vek 65 a viac rokov.

Zmenšovanie podielu mladšej populácie a zvyšovanie podielu starších vekových skupín obyvateľstva (zhoršenie vekovej štruktúry obyvateľstva) môže mať za následok pokles reprodukčných schopností populácie. Pomer predproduktívnej a poproduktívnej zložky obyvateľstva, označený ako index vitality, môže okrem iného vypovedať aj o populačných možnostiach vo výhlade.

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu vitality sa obyvateľstvo zaraďuje do 6-tich typov populácie:

Hodnota indexu vitality	typ populácie
nad 300	veľmi progresívna (rýchlo rastúca)
201 – 300	progresívna (rastúca)
151 – 200	stabilizovaná rastúca
121 – 150	stabilizovaná
101 – 120	stagnujúca
menej ako 100	regresívna (ubúdajúca)

Vývoj a charakteristika demografického potenciálu

Podľa SODB 2021 k 1.1.2021 žilo v obci Chrastné 632 obyvateľov, čo predstavuje 0,49 % z celkového počtu obyvateľov okresu Košice - okolie. Ženy s počtom 313 tvorili 49,53 % obyvateľov obce.

Celková rozloha katastrálneho územia obce je 473,2732 ha, priemerná hustota osídlenia 135,12 obyvateľov na 1 km².

Retrospektívny vývoj počtu obyvateľov v rokoch 1980 – 2021

Rok sčítania	1980	1991	2001	2011	2021
Počet obyvateľov	342	333	356	440	632

ÚZEMNÝ PLÁN OBCE CHRASTNÉ - NÁVRH

Prírastok obyvateľov	- 9	+ 23	+ 84	+ 192
Index rastu	97,36	106,91	123,60	143,64
Ø ročný prírastok	- 0,239 %	+ 0,691 %	+ 2,360 %	+4,364 %

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa dynamiky pohybu obyvateľstva obec Chrastné zaznamenala po roku 1991 neustály nárast počtu obyvateľov. Po roku 2011 dochádza k výraznému nárastu obyvateľov, keď v priebehu dekády došlo k zvýšeniu počtu o 192 obyvateľov, na ktorom sa podieľal predovšetkým migračný prírastok. Takýto výrazný demografický nárast bol zaznamenaný v dôsledku vytvorenia novej lokality pre rodinné domy na hospodárskom dvore. Priemerné ročné prírastky sa pohybovali do roku 2001 v hodnotách od – 0,239 % do + 0,691 %, čo je stagnujúce sídlo. Po roku 2001 bol prírastok +2,360 %, čo zaradilo obec medzi pomaly rastúce sídlo. Index vitality dosiahol hodnotou 235,08 bodov, čo zaradilo obyvateľstvo medzi progresívny (rastúci) typ populácie.

Počet obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín v obci Chrastné:

Počet obyvateľov podľa ekonomických vekových skupín v Úsebe Bratislava					
Rok	Spolu	Vekové skupiny			Index vitality
		predproduktívny	produktívny	poproduktívny	
2021	632	134	441	57	235,08
%	100,00	21,20	69,78	9,02	

Zdroj: ŠÚ SR, vlastné výpočty

Podľa národnostnej štruktúry v obci prevláda slovenská národnosť ku ktorej sa hlásilo 576 obyvateľov (91,14 %) , rómska menšina sa podieľala na celkovom počte 3,8 %-ami. Ostatné národnosti sa podieľali na celkovom počte obyvateľov podielom menším ako 1 %.

Podľa najvyššieho dosiahnutého vzdelania má základné vzdelanie ukončených 24,68 % obyvateľov, stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity) má 15,82 % obyvateľov, úplné stredné vzdelanie (s maturitou) má 20,41 %, vyššie odborné vzdelanie má 4,11 % obyvateľov a vysokoškolské 16,77 obyvateľstva. Z náboženského vyznania prevláda rímskokatolícka cirkev so 45,41 %, nasleduje gréckokatolícka cirkev s 13,77 % a evanjelická cirkev augsburského vyznania s 12,66 %. Bez náboženského vyznania si udáva 17,88 % obyvateľstva.

Návrh

Vývoj v obci je porovnateľný s dlhodobým populačným vývojom v okrese Košice – okolie, kde sa podľa prognózovaného obdobia očakáva najvyšší prírastok obyvateľstva dôsledkom vysokej plodnosti a taktiež z migrácie.

Pri prognóze obyvateľov do roku 2040 v obci Chrastné sa vychádzalo z doterajšieho celkového pohybu obyvateľstva a využitím exponenciálnej funkcie, ktorá vychádza z teoretických úvah o stabilnej populácii.

Predpokladaná miera rastu populácie (celkový pohyb obyvateľstva) je 10 20 ‰ za rok.

Prognóza rastu k r. 2040

rok	2011	2021	2025	2030	2035	2040
Chrastné	440	632	730	828	927	1 027

2.3.2 Ekonomická aktivita a pracovné príležitosti

Pracovné príležitosti v obci sú zastúpené v primárnom a terciárnom sektore v počte 15 miest. Podstatná časť ekonomicky aktívneho obyvateľstva (80 %) dochádza za prácou do Košíc.

Počet obyvateľov podľa súčasnej ekonomickej aktivity:

- pracujúci (okrem dôchodcov): 266 (42,09 %),
- dôchodcovia: 77 (12,18 %),
- nezamestnaní: 35 osôb (5,54 %).

Počet obyvateľov podľa odvetvia ekonomickej činnosti – odvetvia s najvyšším počtom osôb:

- priemyselná výroba: 54 osôb (8,88 %),
- veľkoobchod a maloobchod: 36 osôb (12,59 %),
- doprava a skladovanie: 25 osôb (8,74 %),
- zdravotníctvo a sociálna pomoc: 21 osôb (7,34 %),
- stavebníctvo: 17 osôb (5,94 %),
- verejná správa a obrana: 17 osôb (5,94 %),

- nezistené: 40 osôb (13,99 %).

V k.ú. obce bolo poskytovaných cca 10 pracovných príležitostí, prevažne v terciálnej sfére.

Návrh

Na základe „Prognózy vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“ (východisko pre ÚPN-O) môžeme očakávať pre navrhované obdobie územného plánu - rok 2040 nárast poproduktívnej zložky populácie.

ÚPD predpokladá nárast pracovných príležitostí v obci na celkový počet 30 miest a to prevažne v službách.

2.4 Riešenie záujmového územia a širšie vzťahy dokumentujúce začlenenie obce do systému osídlenia

Obec patrí do osídlenia Toryskej doliny. Kataster obce sa rozprestiera vo východnej časti Košickej kotliny, na ľavom brehu Torysy, na úpätí prilahlej pahorkatiny vytvárajúcej kotlinu piatich doliniek. V údolí, za humnami pramení Chrastianský potok. Extravilán tvorí pahorkatinová oráčino-lúčna krajina. Stred obce leží vo výške 225 m n. m.

Obec leží v urbanizačnom priestore krajských miest Košice a Prešov, na hlavnej sídelnej rozvojovej osi Košice - Prešov. Je súčasťou Toryského mikroregiónu a záujmového územia krajského mesta Košice, kde aj prirodzene gravituje (sústredené vyššie občianske vybavenie a pracovné príležitosti). Od mesta Košice je vzdialená 14 km. Spádovými obcami sú obce Budimír a Vajkovce.

Záujmové územie tvoria obce v okrese Košice – okolie: Vajkovce, Rozhanovce, Čížatice a Kráľovce. Obec leží v gravitačnom poli mesta Košice (Košice III a IV). Je zobrazené M1:50 000.

Chotárom pretekajú Chrastianský potok a bezmenné potoky s korytami nedostatočnými na odvedenie Q₁₀₀ vody. Časť z neho je zaplavovaná. ÚPD navrhuje zástavbu mimo predpokladané záplavové územie.

K.ú. prechádza biokoridor regionálneho významu a pozdĺž potokov sú rozvinuté biokoridory a biocentrá a miestneho významu, ktoré navrhuje ÚPD na zachovanie.

Z celkovej rozlohy 473,3 ha dominuje orná pôda – 73 %, TTP – 11 % a zastavané územie 4,5 %. Osobite chránenú PP navrhuje ÚPD na zachovanie.

Urbanistický pôdorys obce sa odvíja pozdĺž potoka a cesty. V zastavanom území prevažujú plochy bývania popretkávané OV a na okraji doplnené cintorínmi a bývalým poľnohospod. dvorom. Pozdĺž potoka je rozvinutá záhradkárská osada a rameno zástavby nižšej stavebno-technickej kvality: Osada.

Ťažisko tvorí park pozdĺž potoka. Na dolnom okraji je zvýraznený evan. kostolom a.v., Obecným domom s OcÚ a kultúrnou sálou, ZŠ, predajňou potravín s pohostinstvom. Na hornom okraji parku je otočka autobusov a nad obcou r.k. kostol, cintorín a dom rozlúčky. Futbalové ihrisko v obci nie je. Obecný cintorín je funkčný, židovský je zanedbaný. Pretína ho VTL plynovod k RS plynu. ÚPD navrhuje rozšírenie kapacít OV úmerne nárastu počtu obyvateľov. Na východnom okraji navrhuje plochu športu a oddychu.

Nová výstavba RD je areáli býv. poľnohospodárskeho dvora. Zástavba v ňom je neprimerane intenzívna. Ostatná je v rozptyle. V najnižšej časti nadväzuje na zástavbu RD v k.ú. obce Vajkovce.

ÚPD navrhuje nové plochy bývania v RD po okrajoch obce, prevažne v jej zastavanom území. Plochy OV navrhuje na hlavných osiach - pozdĺž zbernej komunikácie.

Nad obcou, na kóte 289,00 je umiestnený VDJ Chrastné 100 m³ ako súčasť skupinového vodovodu Kráľovce – Rozhanovce napojeného na zdroje pitnej vody VS Starina. Prívod potrubím DN150 je vedený západným okrajom k.ú. Súbežne je trasované prívodné potrubie do obce a severne plánovaný prívod do VDJ Čížatice 2 x 100 m³. ÚPD navrhuje zachovanie systému a jeho rozšírenie.

Splašková kanalizácia nie je v obci vybudovaná. Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu zo striech, dvorov, komunikácií a prilahlého terénu odtekajú priekopami vedľa komunikácií do Chrastianskeho potoka. Potok tečie ťažiskom obce v smerovo upravenom koryte s brehovým porastom. Počas silných dažďov sa vylieva na sútokoch. ÚPD navrhuje dva suché poldre.

Odpadové vody z domácností – splašky, sú odvedené do prídomových žump, kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú. Podobne sú vybavené aj verejné budovy. Obytná skupina Familia rezort má MČOV, zaústenú do Chrastianskeho potoka. ÚPD navrhuje celoobernú splaškovú kanalizáciu s ČOV.

SV časťou k.ú. je vedený potáh ZVN č.409 400 kV s plánovaným zdvojením na 2 x 400 kV.

Zásobovanie elektrickou energiou je z 22 kV vedenia č. 251 odbočkou z rozvodu. ÚPD navrhuje preložky vzdušného vedenia a jeho uloženie do zeme.

Obec je plynofikovaná z vlastnej RS Chrastné 500 m³ /hod.

Obcou prechádzajú telekomunikačné káble. Telefónna ústredňa je v Kráľovciach. Územie je vykryté signálom mobilných operátorov (žiarič Furča, Vajkovce) a TV signálom (vykryvač Dubník). Vzdušné optické káblové vedenie spravuje Antik.

Celé k.ú. je súčasťou Prieskumného územia č. P3/19 Čížatice – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd. K.ú. Chrastné sa dotýka výhradné ložisko č. 328 s určeným dobývacím priestorom „Kráľovce, štrkopiesky a piesky“.

Lesy spadajúce do LHC Kecerovské Peklány sa chotára len dotýkajú.

Sústredená poľnohospodárska výroba v obci už nejednotvá, nakoľko je HD nefunkčný. Malý hospod. dvor ÚPD ponecháva na pôvodný účel. PP obhospodaruje prevažne Agro+ Budimír, AT Abov Rozhanovce a dvaja SHR (chov oviec a pestovateľstvo ovocia).

Komunikačne je obec napojená na širšie územné jednotky osídlenia, výroby a CR prostredníctvom cesty III/3326, ďalej lesnými a poľnými účelovými cestami a turistickými trasami.

Cesta je v obci slepo ukončená a v obci Vajkovce je napojená stykovou križovatkou na cestu III/3325 a tá na cestu E50 pri diaľničnej križovatke D1. ÚPD navrhuje v súlade s koncepciou ÚPN VÚC KSK predĺženie cesty do Čížatic. Navrhuje sieť chodníkov a cyklistických pásov a mimo obec kondičné a náučné okruhy a línie do polôh s pekným výhľadom na okolitú krajinu.

V obci je rad, krížov, náhrobných kameňov, zachovalých gánkových domov, studne a pod. Hodnotnými stavbami sú oba kostoly a dom smútku. ÚPD ich navrhuje zaradiť do Zoznamu pamätihodností obce a zachovať ich priestorové pôsobenie.

Obec bola súčasťou župy Abovsko-turnianskej, od roku 1960 súčasťou kraja Košického a okresu Košice, do roku 1998 kraja Východoslovenského a v súčasnosti kraja Košického a okresu Košice – okolie.

2.5 Návrh urbanistickej koncepcie priestorového usporiadania

Základná koncepcia rozvoja obce a jej k.ú. vychádza z územno-technických, krajinnokoekologických a ekonomických podmienok, demografických ambícií a stratégie ich zhodnotenia v prospech obce a celého k.ú. do roku 2040. Rešpektuje princípy ochrany prírody a tvorby krajiny.

Pre optimálny rozvoj obce a jej k.ú. ÚPD navrhuje:

- využívať pre bývanie prevažne jej zastavané a naň nadväzujúce územie a chrániť PP,
- dokompletizovať centrum obce s parkom a rozšíriť plochy športu a oddychu v rozptyle,
- transformovať využitie hospod. dvora PD na agroturistické činnosti,
- posilniť významu obce ako východiska na potenciálne turistické a cyklotuistické trasy,
- zachovať plochy územného systému ekologickej stability,
- uchovať a obnoviť objekty v zozname Pamätihodností obce.

2.6 Návrh funkčného využitia územia obce

Bývanie - pre výstavbu rodinných domov navrhuje ÚPN využívať plochy prevažne v zastavanom území a to veľkých záhrad a nevyužívané plochy vhodne napojiteľné na siete TI a jestvujúci dopravný systém obce.

Celkovo ÚPN navrhuje plochy pre 162 b.j., z toho v skupinách 158 RD a zvyšok v rozptyle - prieluky. Pre ďalší rozvoj bývania navrhuje ÚPD výhľadové plochy. Na výhľadových plochách nie je možná výstavba. V prípade reálnych požiadaviek na výstavbu na týchto plochách je potrebné obstarat' zmeny a doplnky schváleného územného plánu obce.

Sústredené obytné skupiny RD navrhuje ÚPD vo východnej časti (62 RD), severnej časti (35 RD), západnej časti (32 RD) a južnej časti obce (29 RD). BD navrhuje ÚPD nenavrhuje. Ďalšie plochy navrhuje ÚPD v rozptyle.

Občianske vybavenie – ÚPD ho navrhuje na zachovanie v pôvodnej štruktúre. Prírastok nových bytov a obyvateľov si vyžiada však jeho intenzifikáciu a doplnenie. Okrem jestv. plôch je ďalší nárast navrhovaný v centre: pri OcÚ – rozšírenie ZŠ pre 1. stupeň, nad kostolom – plocha športu a oddychu, pod Medzami plochy pre MŠ a komunitné centrum, pod býv. HD polyfunkčná plocha pre obchod a služby a na východnom okraji nový športový areál – futbalové a tréningové ihriská. V Osade je vymedzená plocha pre služby a šport.

ÚPN navrhuje rozšírenie cintorína a plochu športu pri navrhovanej ČOV na juhu obce a na jej východnom okraji. V centre navrhuje zachovanie verejnej zelene v podobe parku a pri dôležitých križovatkách plochy sprievodnej zelene.

Nad obcou, na miestach pekných výhľadov navrhuje okruhy cyklo-turistických trás

a komunikácií.

Poľnohospodárska výroba – je navrhovaná na zachovanie v rozsahu jestv. plochy poľnohospod. dvora. ÚPD navrhuje jej transformáciu na agroturostické centrum s limitovaným chovom hospod. zvierat – ZOO domácich zvierat, hypoterapia, predaj domácich produktov a pod.

Ostatné – ÚPN KSK navrhuje preložku cesty III/3533 ponad obec. ÚPN-O tento zámer modifikuje inou trasou – v údolí s max. zachovaním jestv. cesty a umožňujúcou plnohodnotný obchvat obce. Potenciálny zásah do obce bude vyvolanou, či podmieňujúcou investíciou KSK.

Väčšinu jestv. obslužných komunikácií navrhuje ÚPD prestavať a rozšíriť. Pozdĺž nich navrhuje jednostranný združený chodník. Novú sieť miestnych komunikácií navrhuje v nových obytných skupinách na okraji obce. Podmienkou je nové dopravné prepojenie od zbernej cesty.

Pri cintoríne navrhuje ÚPD parkovisko a športovo – oddychovú plochu.

Pred Osadou navrhuje kompostovisko a zberný dvor.

Rozšírenie VDJ skupinového vodovodu navrhuje pri jestvujúcom VDJ a plochu pre ČOV pred obcou.

Navrhuje dva suché poldre a jednu vodnú nádrž pri navrhovanom športovom centre.

A. Zásady urbanistickej kompozície

Návrh hmotovo – priestorovej štruktúry vychádza zo snahy o čo najcitlivejšie zakomponovanie nových funkcií do dlhoročne sa vyvíjajúcej zástavby obce, ako aj krajinného prostredia na novej kvalitatívnej úrovni. Osobitne dôležitými sú priestory centra obce a skupiny pôvodných domov, sypancov a stodôl, ako odkaz ľudovej architektúry. ÚPN navrhuje:

- rešpektovať založenú urbanistickú štruktúru obce a jej základnú dopravnú kostru,
- zachovať historický pôdorys a historicky cenné budovy a objekty,
- zástavbu mimo súčasne zastavané územie obce riešiť s priestorovými a funkčnými väzbami na súčasnú urbanistickú štruktúru sídla,
- dotvoriť kompozíciu zástavby obce a riešiť funkčné a priestorové závary,
- zachovať významné pohľadové smery a plochy s dominantnou úlohou v obci,
- pri vytváraní nových dominánt zachovať charakteristické diaľkové pohľady v najexponovanejších smeroch tak, aby sa rešpektovala charakteristická panoráma obce,
- zachovať a rozšíriť plošný rozsah existujúcej verejnej zelene,
- dotvoriť väzby na krajinu dobudovaním a obnovou existujúcej stromovej a krovitej zelene,
- výška prestavby v centre nesmie prekročiť 1 nadzemné podlažie a podkrovie a musí sa prispôbiť historickému charakteru parciel,
- centrum obce vymedziť od cintorína, kostola, okrajom areálu ZŠ, obecného domu, parku a plánovanej MŠ a zahrňuje všetky pozemky polyfunkčných domov a verejnú zeleň (viď.v.č.3),
- princípy citlivosti ku krajinej štruktúre – merítka, materiál a tvarovanie objektov uplatniť v nových obytných skupinách, športovom areáli a MŠ,
- za účelom skvalitnenia obytných a rekreačných podmienok doplniť riešené územie o prvky drobnej architektúry (zástavky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, informačné tabule, vyhlídkové miesta, odpadkové koše a pod.).

Za účelom skvalitnenia obytných podmienok a CR navrhuje ÚPD doplniť riešené územie o moderné prvky drobnej architektúry (prístrešky zástavky autobusov, lavičky, verejné osvetlenie, odpadové koše, info tabule, studničky, a pod.).

B. Ochrana pamiatok

V obci nie sú evidované Národné kultúrne pamiatky zapísané ÚZPF SR. Je tu rad, krížov, náhrobných kameňov, zachovalých gánkových domov, studne a pod. Hodnotnými stavbami sú oba kostoly a dom smútku.

Je pravdepodobné, že pri zemných prácach súvisiacich s predmetnou stavebnou činnosťou môžu byť zistené pozitívne archeologické nálezy, resp. archeologické situácie.

V zmysle § 11 zákona č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu navrhuje ÚPD zaradenie týchto lokálne významných pamiatok do evidencie miestnych pamätihodností - kostol r.k., kostol evanjelický a.v., dom smútku a časť verejného cintorína a bývalý židovský cintorín.

2.7 Návrh riešenia bývania, občianskeho vybavenia so sociálnou infraštruktúrou, návrh výroby a rekreácie

2.7.1 Bytový fond

Domový a bytový fond sa podrobne sleduje počas Sčítania obyvateľstva, domov a bytov. Posledné verejne dostupné údaje sú zo Sčítania obyvateľov domov a bytov z roku 2021.

V roku 2021 bolo v obci Chrastné spolu 165 domov, z toho:

- 154 rodinných domov (93,33 %),
- 1 polyfunkčná budova (0,61 %),
- 8 neskolaudovaných rodinných domov (4,85 %),
- 2 ostatné (1,21 %).

Domy podľa obdobia výstavby:

Obec	Pred rokom 1919	1919 - 1945	1946 - 1960	1961 - 1980	1981 - 2000	2001 - 2010	2011- 2015	2016 a viac	spolu
Chrastné	0	9	26	40	15	14	38	21	286
%	0	5,45	15,76	24,24	9,09	8,48	23,03	12,73	100,00

Zdroj: ŠÚ SR

Podľa štatistických zistení v roku 2021 bolo v obci Chrastné evidovaných 166 bytov a to:

- 155 bytov v rodinných domoch (93,37 %),
- 1 byt v polyfunkčnej budove,
- 2 ostatné,
- 8 neskolaudovaných RD.

Prevládali byty so 4-mi obytnými miestnosťami (33,73 %) a 5-mi obytnými miestnosťami (28,92 %).

V r. 2021 bol dosiahnutý ukazovateľ 4,07 obyvateľov na 1 byt.

Návrh

Vo vzťahu k prognóze vývoja obyvateľstva a potrebám rozvoja bytovej výstavby v obci, ÚPD navrhuje obnovu existujúceho bytového fondu, zvýšenie jeho kvality a modernizácie. Rozvoj bývania navrhuje tak, aby v roku 2040 pri predpokl. zvýšení počtu obyv. na 1 027 bol dosiahnutý ukazovateľ počtu osôb / obyvateľov na jeden byt 3,13. ÚPD navrhuje intenzifikáciu existujúceho bytového fondu a nárast počtu RD na 328 bytových jednotiek.

Celkovo ÚPN navrhuje plochy pre 162 b.j. Pre ďalší rozvoj bývania navrhuje ÚPD výhľadové plochy. Na nich nie je možná výstavba. V prípade reálnych požiadaviek na výstavbu na týchto plochách je potrebné obstarat' zmeny a doplnky schváleného územného plánu obce.

Sústredené obytné skupiny RD navrhuje ÚPD vo východnej časti (62 RD), severnej časti (35 RD), západnej časti (32 RD) a južnej časti obce (29 RD). Ďalšie plochy navrhuje ÚPD v rozptyle.

ÚPD nenavrhuje BD.

2.7.2 Sociálna infraštruktúra a občianske vybavenie

Do skupiny sociálnej infraštruktúry patria zariadenia školstva, a výchovy, zdravotníctva, kultúry a osvetu, telovýchovy a športu. Občiansku vybavenosť členíme do dvoch kategórií – komerčná infraštruktúra (maloobchodná sieť, ubytovanie a stravovanie, služby nevýrobné, služby výrobné a opravárenské) a ostatná infraštruktúra (administratíva a verejná správa a iné).

Štruktúra a kapacity sociálneho i občianskeho vybavenia zodpovedajú v súčasnosti potrebe obyvateľov.

V rámci občianskeho vybavenia sa navrhuje rozvoj jednotlivých zariadení podľa výhľadových potrieb obyvateľov a návštevníkov obce nasledovne:

Sociálna infraštruktúra

školsťvo a výchova

Jediným zariadením tohto druhu je jednotriedna ZŠ pre prvý stupeň. Zamestnané sú 4 osoby. Cca 45 žiakov dochádza do ZŠ Budimíri (25), Kráľovce (4) a Košice (15).

Cca 5 detí využíva jednotriednu MŠ v obci Vajkovce a ostatných 12 detí MŠ v Rozhanovciach, Košiciach a Budimíri. Perspektívne nebude systém vyhovovať.

Stredné a vysoké školstvo je v Košiciach.

Návrh - teoretická potreba predškolských zariadení je 40 + 10 miest, vrátane jasli. ÚPD navrhuje

plochu pre MŠ s dvoma triedami.

Teoretická potreba ZŠ je 136 miest. ÚPD navrhuje zachovať systém a rozšíriť jestv. plochu ZŠ na . Systém navrhuje ÚPD zachovať.

zdravotníctvo a sociálna starostlivosť

V obci nie je žiadne zdravotnícke ani zariadenie soc. starostlivosti. Najbližšie zdravotné stredisko s lekárnou je v Kráľovciach – všeobecné, detské a zubné ambulancie. Je tu aj lekárň. Vyššie vybavenie je v Košiciach. Systém bude vyhovovať i výhľadovo.

V budove ZŠ je záchranná zdravotná služba – 3 zamestnanci.

V obci nie je zariadenie soc. starostlivosti. Najbližšie služby sú v Kráľovciach (100 miest), Rozhanovciach (10), ako aj v Košiciach. Pripravuje sa vo Vajkovciach (cca 50 miest).

Návrh - ponuková plocha OV je Pod medzami. Systém navrhuje ÚPD zachovať.

kultúra a osвета

V Obecnom dome je kultúrna sála s kapacitou 70 - 100 miest a kuchynkou. Stavebne a kapacitne vyhovuje. Zamestnané sú 2 + 3 osoby. Obecná knižnica s 500 zväzkami je nefunkčná. Vyššie vybavenie je v Košiciach.

Návrh - systém bude vyhovovať i výhľadovo.

telovýchova a šport

Obec nemá žiadnu športovú plochu. Detské preliezačky sú v obecnom parku V susednej obci Vajkovce je pri Toryse futbalové ihrisko. Vyššie športové vybavenie je v Košiciach.

Návrh – ÚPD navrhuje rozptýliť športové plochy do okrajov zástavby. Športový areál navrhuje na východnom okraji.

administratíva, verejná správa

Obecný úrad (2 +3 pracovníci) spolu so zasadačkou a kultúrnou sálou sídli v Obecnom dome. Matrika je v Kráľovciach a Spoločný stavebný úrad v Košiciach.

Novopostavený rímskokatolícky kostol je filiou obce Ploské a kostol Evanjelickej cirkvi a.v. má farnosť v Budimíri. Grécko-kat. cirkev má farnosť v Rozhanovciach a reform. cirkev má kostol a farnosť vo Vajkovciach.

Návrh - systém bude vyhovovať i výhľadovo.

ostatné

Dobrovoľný hasičský zbor a má 45 členov. Hasičská zbrojnica pre dve autá a vyhovuje. Hasičská ochrana spadá pod OHaZZ Košice - okolie so sídlom v Košiciach. Najbližšia PS je v Bidovciach a Košiciach.

Cintorín svojou plochou postačuje. Teoretická potreba je 0,4 ha.

Dom smútku má 50 miest. Je vybavený chladiacim boxom. Potrebe obce vyhovuje.

Najbližšia pošta je v Kráľovciach.

Návrh – Systém navrhuje ÚPD zachovať.

Komerčná infraštruktúra

V obci sú nasledovné komerčné služby:

maloobchod

predajňa Coop Jednota (2 pracovníci).

ubytovanie a stravovanie

pohostinstvo (24 stol./ 1 pracovník).

služby nevýrobné

IT pracovisko - 1 pracovník

služby výrobné a opravárenské

autoservis -1 pracovník.

Návrh - zvýšenie kvality a štruktúry OV navrhuje ÚPD na nových ponukových plochách OV a plochách zmiešaných funkcií bývania v RD a OV v centre obce a v blízkosti autobusových zastávok.

Na pozemkoch rodinných domov je obmedzený rozvoj malých obchodov a služieb, len ako doplnková funkcia.

2.7.3 Predpokladaný rozvoj ekonomických aktivít

A. Poľnohospodárska výroba a lesné hospodárstvo

Z celkovej rozlohy k.ú. obce dominuje orná pôda – 73 % a TTP – 11 %.

Sústredená poľnohospodárska výroba v obci už nejestvuje, nakoľko je HD nefunkčný. Pôdu obhospodaruje prevažne Agro+ Budimír, AT Abov Rozhanovce a dvaja SHR (chov oviec a pestovateľstvo ovocia).

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom). Pôdy sú nívne, ilimerizované. Najkvalitnejšou skupinou BPEJ je 6.

Lesné pozemky nie sú v k.ú. zastúpené. Lesy spadajúce do LHC Kecerovské Pekľany sa chotára len dotýkajú. Vyskytujú sa tu len línie mimolesnej drevinovej vegetácie.

Návrh

Štruktúru PP navrhuje ÚPD zachovať a zveľaďovať. Plochu jestv. poľnohospod. dvora navrhuje na transformáciu na agroturistické centrum s limitovaným chovom hospod. zvierat – mini ZOO domácich zvierat, hypoterapia, výroba a predaj domácich produktov a pod.

C. Ťažba, priemyselná výroba a remeselné činnosti

Zo západu sa k.ú. obce dotýka Výhradné ložisko č. 328 totožné s určeným Dobývacím priestorom „Kráľovce – štrkopiesky a piesky“. Príjazd k nemu je po účelových cestách.

Celé k.ú. je súčasťou Prieskumného územia Čížatice – hydrologický prieskum geotermálnych vôd.

Priemyselná výroba nebola a nie je v obci zastúpená. V obci sú rozvinuté malé remeselné, obchodné a IT živnosti.

Návrh

Stav navrhujeme zachovať.

2.7.4 Turizmus, cestovný ruch, rekreácia a šport

Obec je súčasťou rekreačného územného celku č. 5. Hornádska kotlina s potenciálom vlastivedným, kultúrne-historickým (pamätihodnosti obce, dejinné udalosti a pod.) a agroturistickým na regionálnej úrovni. Ten však nie je obcou adekvátne využívaný.

V samotnej obci však nie sú rozvinuté aktivity tohto druhu. Časť pôvodného domového fondu sa využíva pre ICHR – 3 chalupy a 2 rekreačné chatky. Cca 5 pozemkov sa využíva pre rekreačné záhradkárenie. Potenciálom agroturistickým je časť areálu salaša.

Obec leží na regionálnej cyklotrase. Vysokú návštevnosť dosahujú Abovské folklórne slávnosti v susednej obci Rozhanovce a rozhľadňa Čerešenka na okraji k.ú. - hrebeň susednej obce Čížatice. Toto miesto je známe aj ako “Rozhanovské pole” a má slávnú, hoc krvavú históriu. V roku 1312 tu došlo k významnému vojenskému stretu považovanému za najväčšiu rytiersku bitku od čias tatárskeho vpádu. Z jej vrcholu vidno panorámu Slanských vrchov, údolie Torysy, časť Volovských vrchov s Kojšovskou hoľou a za priaznivého počasia V. Tatry.

Východne, v obci Čížatice pripravuje KSK využitie geotermálnej energie pre účely športu a rekreácie nadregionálneho významu. Súčasťou je plán výkonného dopravného prepojenie aj cez obec Chrastné.

Denná rekreácia občanov sa uskutočňuje v centre obce – park a na okraji obce - prechádzkové trasy. Koncom týždňová rekreácia sa uskutočňuje v širšom priestore Košického kraja. Chýba pešie prepojenie s obcou Vajkovce.

Návrh

Obec má predpoklady pre rozvoj agroturistiky. Umožňuje jej to poloha a dostupnosť uvedených turistických atraktivít.

ÚPD navrhuje na východnom okraji nový športový areál – futbalové a tréningové ihriská, po jednej ploche športu a oddychu v Osade, pri kostole a pri navrhovanej ČOV. Zachováva jestv. plochy záhradkárskej rekreácie.

Sprístupnenie atraktívnych výhľadov na krajinu navrhuje ÚPD cyklo a turistickými trasami a pásmi.

Celkovo predpokladá nárast dennej návštevnosti na celkových 100 osôb v lete a 30 v zime. Časť domového fondu navrhuje ponechať na využitie aj pre rekreačné účely – ubytovanie na súkromí (penzióny a pod.).

2.7.5 Ekonomické aktivity

Štruktúra a kapacita ekonomických aktivít je úmerná potenciálu obce. Dominuje terciálny a primárny sektor, u ktorých je predpoklad nárastu.

Návrh

Rozvoj ekonomiky obce predpokladá ÚPD:

- stabilizáciou poľnohospodárskej výroby,
- rozširovanie služieb.

2.8 Vymedzenie zastavaného územia obce

Hranicu zastavaného územia obce navrhuje ÚPN odvodiť od hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 a vedie ju okrajom plánovaných plôch bývania, športu a oddychu, občianskeho vybavenia, dopravy a infraštruktúry. V obci ju navrhuje viesť:

- severne: okraj jestvujúcej a navrhovanej plochy RD, športu a oddychu, dopravy a VZ,
- západne: okraj jestv. a navrhovanej plochy RD a VZ,
- južne: okraj navrhovanej plochy TI – ČOV, športu a oddychu RD pri mechaniz. stredisku a navrhovanej plochy hospod. dvora poľnohospodárskej výroby,
- východne: okraj jestv. plochy ICHR a navrhovanej plochy RD.

Zobrazenie vo výkrese č.2 a 3.

2.9 Vymedzenie ochranných pásiem a chránených území podľa osobitných predpisov

2.9.1 Ochranné pásma

- zdroje pitnej vody 2. stupňa - oplotené areály vrtaných studní (pod obcou),
- cesta III. triedy – 20 m od osi vozovky mimo zastavaného územia obce vymedzeného platným ÚPN-O; je tu zákaz výstavby obytných objektov a budov, v ktorých sa zdržiavajú ľudia trvale alebo opakovane dlhodobo,
- miestne komunikácie I. a II. triedy - 15 metrov od osi vozovky,
- letisko Košice – OP sú stanovené rozhodnutím Leteckého Úradu SR zn. 313-477-OP/2001-2116 z r. 2001. Z vyhlásených OP vyplývajú nasledovné obmedzenia:
 - výškové obmedzenie stavieb, zariadení, stavebných mechanizmov, porastov a pod. je stanovené ochranným pásmom kužeľovej plochy (sklon 4% -1:25) s výškovým obmedzením 383,5 – 465 m n.m. B.p.v. Nad túto výšku je zakázané umiestňovať akékoľvek stavby a zariadenia bez predchádzajúceho súhlasu DÚ SR,
- letecké pozemné zariadenie – okrskový prehľadový rádiolokátor SRE,
- cintorín – 20 m od oplotenia hrobového miesta,
- poľnohospod. dvor – salaš 100 m od objektov živočíšnej výroby.

2.9.2 Ochranné pásma zariadení technickej infraštruktúry

- *Pre výkon správy vodného toku a vodných stavieb, alebo zariadení môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky (tými sú v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie) – zákon č. 303/2016 Z.z. o vodách:*
 - do 5 m od brehovej čiary pri drobných vodných tokoch (§ 49 vodného zákona),
 - 10 m od brehovej čiary pozdĺž vodohospodársky významnom toku Topľa,
 - ďalej zdrojov pitnej vody, ako aj ostatných vodných stavieb v zmysle vodného zákona č.364/2004 Z. z. a v zmysle vydaných rozhodnutí pre ochranné pásma vodných zdrojov,
 - odvodňovacie kanály: 5 m od brehovej čiary u kanála v otvorenom profile a 5 m od osi kanála v krytom profile.
- *Ochranné pásma verejných vodovodov a verejných kanalizácií podľa zákona číslo 442/2002 Z.z. (pásma ochrany sú vymedzené najmenšou vodorovnou vzdialenosťou od vonkajšieho pôdorysného okraja vodovodného potrubia alebo kanalizačného potrubia na obidve strany):*
 - 1,5 m – pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii do priemeru 500 mm,
 - 2,5 m pri verejnom vodovode a verejnej kanalizácii nad priemer 500 mm,
 - 6 m pre skupinový vodovod.
- *Ochranné pásma (v zmysle zákona o energetike č.251/2012 Z.z.) na ochranu elektro energetických zariadení pri napätí:*
 - od 1 kV do 35 kV vrátane:
 - 10 m pre vodiče bez izolácie; v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - 4 m pre vodiče so základnou izoláciou; v súvislých lesných priesekoch 2 m,
 - pre zavesené káblové vedenie 1 m,
 - od 35 kV do 110 kV vrátane:
 - 15 m pre vodiče bez izolácie,
 - 2 m pre zavesené káblové vedenia od krajného vodiča na každú stranu,
 - od 110 kV do 220 kV vrátane:
 - 20 m od krajného vodiča na každú stranu,
 - od 220 kV do 400 kV vrátane:

- 25 m od krajného vodiča na každú stranu.
- V ochrannom pásme vonkajšieho elektrického vedenia a pod vedením je zakázané zriaďovať:
 - stavby a konštrukcie, pestovať porasty s výškou presahujúcou 3 m,
 - elektrické stanice s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplatením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení.
- *Ochranné pásma (v zmysle Energetického zákona) na ochranu plynárenských zariadení:*
 - 4 m pre plynovody a plynovodné prípojky o menovitej svetlosti do 200 mm,
 - 8 m pre technologické objekty (regulačné stanice, armatúrne uzly, zariadenia protikoróznej ochrany, telekomunikačné zariadenia, zásobníky a sklady Propán-butánu a pod.)
- *Bezpečnostné pásma (v zmysle Energetického zákona 251/2012) na zamedzenie alebo zmiernenie účinkov prípadných porúch alebo havárií (viď grafická časť):*
 - 10 m pri strednotlak. plynovodoch a prípojkách na voľnom priestranstve a v nezastavanom území,
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 Mpa a menovitou svetlosťou do 350 mm.

2.9.3 Chránené územia – funkčné obmedzenie v zmysle prísl. zákonných ustanovení

- evidované svahové deformácie – v k.ú. zosuvy potenciálne a stabilizované a aktívne (izoplochy sú roztrúsené v k.ú.) - vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia posúdiť a overiť inžinierskogeologickým prieskumom,
- stredné radónové riziko – zasahuje väčšiu časť zastavaného územia; nízke radónové riziko – zasahuje ostatnú – väčšiu časť k.ú.; vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia posúdiť podľa zák.č. 355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia,
- prieskumné územie P3/19 – Čížatice: Hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd – celé k.ú. obce,
- výhradné ložisko č. 328 s určeným dobývacím priestorom „Kráľovce, štrkopiesky a piesky“ - k.ú. Chrastné sa dotýka,
- najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy s kódom a BPEJ – 0411002/6, 0550202/6, 0550402/6 a 0557202/6,
- bývanie a školské zariadenia – príslušná izofona ekvivalentnej hladiny hluku od ciest – 40-60 dB(A) zabezpečujúca akustický komfort podľa Vyhl. MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z.,
- príroda – celé územie leží v 1.st. ochrany podľa Zákona o ochrane prírody.

2.10 Návrh na riešenie záujmov obrany štátu, požiarnej ochrany a geologických zosuvov

Civilná ochrana upravuje podmienky na účinnú ochranu života, zdravia a majetku pred následkami mimoriadnych udalostí a ustanovuje úlohy pri zabezpečovaní civilnej ochrany obyvateľstva.

Okrem iných úloh civilná ochrana zahŕňa aj úlohy pri posudzovaní umiestňovania stavieb, využívaní územia a dodržiavaní záujmov civilnej ochrany na teritóriu SR, v procese územného konania v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov. V procese riešenia funkčného využitia územia obce a v následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat, ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich bezpečnosť a zdravie a pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť citovaným zákonom.

Ukrytie obyvateľov sa realizuje v úkrytoch budovaných svojpomocne - JÚBS. Za týmto účelom bola prevedená analýza stavebno-technického stavu budov a identifikovanie suterénnych priestorov. Samostatná doložka CO v rozsahu ukrytia obyvateľov pred radiačným žiarením bude spracovaná mimo ÚPD po dohode s OÚ – OKR Bardejov v súlade s Vyhl. MV SR č. 532/ 2006 Z.z. O podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany.

Rozmiestnenie a počty ochranných stavieb

V súlade s platnou legislatívou (§ 4 zákona č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov) sa zariadenia civilnej ochrany budujú ako dvojúčelové.

V rámci rozvoja obce sa nove rozvojové lokality pre hromadne formy výstavby bytov navrhujú len pre sociálne účely. ÚPD navrhuje len v rámci intenzifikácie existujúcich funkčných území bývania. Zásady :

- a) v rámci funkčného využitia územia obce a v následnej príprave výstavby zariadení pre zhromažďovanie a pobyt ľudí a zvierat, ako aj pri činnostiach, ktoré môžu ohrozovať ich bezpečnosť a zdravie, pri budovaní infraštruktúry obce je potrebné sa riadiť platnou legislatívou,
 - b) rešpektovať na príslušnom stupni územnej prípravy a investičnej činnosti podmienky pre zariadenia CO v zmysle platnej legislatívy),
 - c) v rámci následnej územnoplánovacej prípravy, t.j. UPP a DUR stanoviť podmienky vyplývajúce zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 532/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebno-technických požiadaviek a technických podmienok zariadení civilnej ochrany,
 - d) v zaujme trvalého a kontinuálneho zabezpečenia technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v rámci riešeného územia riešiť opatrenia pre uplatnenie podmienok stanovených platnou legislatívou (vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 388/2006 Z.z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
 - e) v zaujme trvalého a kontinuálneho zabezpečenia podmienok civilnej ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v rámci riešeného územia riešiť opatrenia pre uplatnenie podmienok stanovených platnou legislatívou (vyhláškou Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 533/2006 Z.z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov).
- MOS SR nemá v k.ú. obce požiadavky na ÚPD.

Zóny potenciálneho geologického zosuvu zasahujú do západnej časti zastavaného územia. Akákoľvek výstavba, či činnosť v potenciálnom zosuvnom území je podmienená geologickým posudkom a staticky primeraným zakladaním.

2.11 Návrh ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov územného systému ekologickej stability a ekostabilizačných opatrení

Z hľadiska územnej ochrany prírody do územia katastra nezasahuje žiadne chránené územie európskeho alebo národného významu.

V súvislosti so zákonom NR SR č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a vyhláškou Ministerstva ŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) boli v území vyčlenené biotopy európskeho a národného významu, ktorých plochy sú zachytené v grafickej prílohe v rámci jednotlivých ekologicky významných segmentov, rovnako boli zaznamenané druhy živočíchov a rastlín európskeho a národného významu, ako aj druhy ohrozené a vzácne podľa jestvujúcich červených zoznamov rastlín a živočíchov. V ich zmysle sa na území katastra obce Chrastné nachádza len málo lokalít s ohrozenými druhmi rastlín a živočíchov a chránenými druhmi rastlín a živočíchov národného a európskeho významu. Najvzácnejšie a najvýznamnejšie z nich sú sústredené v nižšie uvedenom prehľade ekologicky významných prvkov a prvkov RÚSES, ktorých je v území relatívne málo.

V území boli vyčlenené niektoré genofondové lokality flóry, fauny a významné biotopy ako ekologicky významné prvky.

1. *Chrastniansky potok s prítokmi.* Prirodzene tečúci podhorský tok s viacerými pravo i ľavostrannými prítokmi v jeho pramennej oblasti, zväčša so súvislými brehovými porastmi, ktoré v hornej časti lokálne prechádzajú do porastov charakteru lužného lesa. V území sa vyskytujú biotopy Kr8, Kr9, Lk5, Lk6, Lk10, Pr2, Ls1.3.
2. *Stráž so stabilizovanými stržami porastenými drevinovými porastmi.* V území sa vyskytujú biotopy Kr8, Kr9, Lk5, Lk1, Pr2.
3. *Bunkov. Plocha travinno-bylinných porastov na svahu údolia Chrastnianskeho potoka.* V území sa vyskytujú biotopy Lk1 a Lk3.

Ďalšie významné územia s popisom sú uvedené v prehľade prvkov RÚSES.

Podľa aktualizovaného Generelu nadregionálneho ÚSES SR nezasahuje do územia žiaden prvok nadregionálneho významu. Podľa Národnej ekologickej siete – NECONET do východného okraja zasahuje terestrický ekologický koridor národného významu.. Regionálny ÚSES okresu Košice – okolie (2019) uvádza z územia dva regionálne prvky, zobrazené v grafickej prílohe. Z nich prvok RBc3 je uvádzaný len zo susedného k. ú., reálne a aj podľa mapy v RÚSES zasahuje do k. ú. Chrastné.

RBc3 Suchá hora

Kategória: Biocentrum regionálneho významu

Výmera existujúca, navrhovaná: 49,39 ha

Stav – vyhovujúci, prevažne vyhovujúci, čiastočne vyhovujúci, nevyhovujúci: Prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Čížatice

Charakteristika, zastúpenie biotopov: Lesný porast v poľnohospodárskej krajine, má pôdoochrannú funkciu, je významným krajinným prvkom. Dubovo-hrabové bučiny na strmých svahoch s vystupujúcimi balvanmi. Kategória lesov ochranných.

Cieľové spoločenstvá: zmiešané bukové lesy

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: -

Ohrozenia: výrubu brehových porastov z rôznych dôvodov, nevhodný manažment lúčnych biotopov, nelegálne skládky odpadu, lesohospodárska činnosť

Manažmentové opatrenia: nelikvidovať brehové porasty a lúky pozdĺž tokov, neznečisťovať odpadom a nezmenšovať plochu lesov, zásahy konzultovať so ŠOP, nežiaduca každá činnosť, ktorá negatívne ovplyvní tieto najcennejšie časti prírody

RBk12 Mošník – Suchá hora

Dĺžka, šírka existujúca: cca 15 000 m, 200 – 530 m

Kategória: Biokoridor regionálneho významu – terestrický

Stav – vyhovujúci, prevažne vyhovujúci, čiastočne vyhovujúci, nevyhovujúci: Prevažne vyhovujúci

Príslušnosť k ZUJ (k. ú.): Bačkovík, Čakanovce, Čížatice, Herľany, Chrastné, Rozhanovce, Trst'any, Vyšná Kamenica

Charakteristika a trasa biokoridoru: RBk 11 predstavuje terestrický regionálny biokoridor, ktorý vedie severovýchodnou časťou okresu. Z východnej časti vedie od NRbC 4 (Mošník), ďalej cez RBc 5 (Venošové), RBc 4 (Mučiny) a napája sa na RBc 3 (Suchá hora). Biokoridor prechádza do značnej miery otvorenou poľnohospodárskou krajinou, sčasti, najmä v bezprostrednej blízkosti biocentier, je biokoridor tvorený lesnými porastmi.

Legislatívna ochrana, genofondové lokality: Vo východnej časti do územia zasahuje SKCHVU025 – Slanské vrchy.

Ohrozenia, konfliktné uzly: Významnými konfliktnými uzlami sú križovanie biokoridoru s cestou 567 a cestnými komunikáciami II. triedy.

Manažmentové opatrenia: Snaha o spestrenie a vhodný manažment územia tvoreného poľnohospodárskou pôdou – zachovanie a rozšírenie NDV na poľnohospárskych pozemkoch, výsadba drevín pozdĺž poľných ciest. Zabrániť snahám o oplocovanie väčších plôch poľnohospodárskej pôdy. Na lesných pozemkoch preferovať šetrné spôsoby hospodárenia a sústreďovania drevnej hmoty, zvyšovanie podielu prirodzenej obnovy, zachovať alebo cielene obnoviť pôvodné druhové zloženie lesných porastov.

Vybrané návrhy manažmentových opatrení pre jednotlivé prvky RÚSES sú premietnuté do mapy pozitívnych prvkov a javov ako body, ktoré zahŕňajú skupinu opatrení pre navrhnutý prvok RÚSES

Kód manažmentového opatrenia	Číslo manažmentového opatrenia	Prvok RÚSES
MO30	20, 22, 7, 3, 1, 31	RBk12
MO92	9, 16, 24, 5	RBc3

Vysvetlivky:

- 1 snaha o zlepšenie štruktúry lesov, vylúčiť resp. zamedziť nevhodné zmeny drevinovej skladby lesa
- 2 resp. zamedziť zavádzanie nevhodných lesných drevín, zachovanie fragmentu pôvodných porastov,
- 3 zachovať alebo cielene obnoviť prirodzené zloženie lesných porastov, zvyšovať podiel prirodzenej obnovy, resp. okraje lesa ponechať prirodzenému vývoju,
- 5 vylúčiť výrubu drevín a zachovať ich pôdoochrannú funkciu,
- 7 vylúčiť necitlivú ťažbu, resp. používať šetrné spôsoby obhospod. lesov, v hospodárskych lesoch používať jemnejšie hospodárske postupy a zásahy výberkového spôsobu obhospodarovania lesov,

- 9 zamedziť zásahy do brehových porastov a výrub brehových porastov,
- 16 vylúčiť zmenšovanie plochy aluviálnych lúčnych a močiarnych biotopov a zvyškov lužných lesov,
- 20 zamedziť ničeniu nelesnej drevinovej vegetácie a doplnenie formácií nelesnej drevinovej vegetácie výsadbou,
- 22 eliminácia vplyvov z okolitej poľnohospodársky využívannej krajiny, zosúladiť poľnohospodársku činnosť so záujmami ochrany prírody a krajiny,
- 24 manažovať nelegálne skládky odpadu,
- 31 navrhnuť a realizovať opatrenia umožňujúce migráciu živočíchov.

Na lokálnej úrovni nebol ÚSES projektovaný, avšak na základe predbežného zhodnotenia územia môžeme v území situovať niektoré jeho prvky. Charakter miestneho biokoridoru majú hlavné osi lokality 1, plochy 2 a 3 majú charakter interakčného prvku.

Územie katastra obce môže ostať z hľadiska ekologicky únosného využívania územia zväčša bez zmien. Poľnohospodárska krajina je dostatočne rozčlenená jestvujúcimi štruktúrami mimolesnej drevinovej zelene. Jestvujúce lúky a pasienky sú podstatne menšieho rozsahu ako oráčiny. Sú prevažne druhotné, no v dostatočnej mozaike s prirodzenými spoločenstvami, rovnako dostatočné je zastúpenie prirodzenej mimolesnej zelene. Vo veľkej časti katastra je doterajšie využitie krajiny v súlade s krajinno-ekologickými podmienkami prostredia. Problematické je veľkoblokové využitie ornej pôdy, no RÚSES okresu Košice – okolie v analýze negatívnych vplyvov neuvádza z územia žiadne konfliktné plochy.

Manažmentové opatrenia potrebné z hľadiska ekologickej stability uvedené v RÚSES sú vyznačené vo výkrese pozitívnych javov a prvkov.

Ekostabilizačné opatrenia

- E2 zvýšiť po diel nelesnej drevinovej vegetácie
- E21 stabilizovať zosuvné územia a zabezpečiť monitoring
- E22 zabezpečiť výsadbu izolačnej hygienickej vegetácie

Protierózne a protipovodňové opatrenia

- P2 zamedzovať vytváraniu nepriepustných plôch

Celá plocha katastra je v podstate nečlenená, predstavuje homogénnu poľnohospodársku krajinu, intenzívne využívanú, vhodnú na intenzívne hospodárske využitie, dostatočne rozčlenenú líniovými prvkami prírodného charakteru.

Ekologická kvalita priestorovej štruktúry v zmysle GNÚSES je na území katastra priaznivá. Podľa RÚSES okresu Košice – okolie je koeficient ekologickej stability KES obec Chrastné 1,82, čo predstavuje strednú ekologickú stabilitu (1,51 – 3,0). Územie katastra predstavuje v relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnej štruktúry priestor ekologicky nestabilný. Koeficient ekologickej kvality katastrálneho územia, čo je ukazovateľ podielu ekologicky kvalitných plôch, je 0,21 – 0,4 v škále 0 – 1,0. Podiel ekologicky kvalitnej plochy na obyvateľa je v rámci katastra 5 000 m².obyv.⁻¹, čo je podiel na spodnej časti stupnice.

2.12 Návrh verejného dopravného a technického vybavenia

2.12.1 Dopravný systém obce

A. Cestná doprava

V obci Chrastné je slepo ukončená cesta III. triedy č. 3326. Napojená je juho-východne v obci Vajkovce stykovou križovatkou na cestu III/3325. Sieť ciest III triedy č.3326, 3325 a 3339 napája obec Chrastné na nadradenú cestnú sieť:

- západne od obcí Chrastné a Vajkovce je systém ciest III. triedy napojený na mimoúrovňovú križovátku Budimír smer Prešov a zároveň na zrealizovaný a daný do prevádzky ďalší úsek diaľnice D1 v pokračovaní - dostavba mimoúrovňovej križovatky Budimír – smer Bidovce. D1 je súčasťou multimodálneho koridoru TEN-T Rýn – Dunaj (Ostrava/Prerov – Žilina – Košice – hranica s Ukrajinou),
- južne od obcí Chrastné - Vajkovce pri Rozhanovciach je napojená sieť ciest III triedy na mimoúrovňovú križovátku Košické Olšany – Hrašovík – D1, kde sa napája na trasu D1 - rýchlostná cesta R2 súbeh R4 (ktorá tvorí východný obchvat mesta Košice). R2-R4 je zaradená do siete doplnkovej cestnej siete TEN-T 003 - ide o severo - južný ťah v trase Miškolc - hranica MR (Milhost') – Košice – Prešov – Kapušany – hranica PR (Vyšný Komárnik) - Rzesów. V čase

spracovávaní PRA obce Chrastné je vo výstavbe rýchlostný úsek R-2,R4 Košické Olšany s napojením na existujúcu trasu R4.

B. Železničná doprava

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú železničné trate. Najbližšie je obec napojená na železničnú dopravnú infraštruktúru v meste Košice, vo vzdialenosti 16,0 km, kde sú cestujúcim poskytované všetky služby na železničnej a autobusovej stanici.

C. Letecká doprava

V k.ú. obce sa nenachádza žiadne civilné letisko ani letisko pre letecké práce v poľnohospodárstve. Najbližšie je medzinárodné letisko v meste Košice. Západnej časti k.ú. zasahuje OP leteckého pozemného zariadenia – okrskový prehľadový rádiolokátor SRE.

D. Charakteristika a návrh na komunikačnej sieti obce

Obcou Chrastné je vedená trasa cesty III/3326, ktorá je v severnej polohe obce ukončená obrátkom, ktoré slúži pre otáčanie a čakanie liniek PAD. V obci cesta III. triedy plní funkciu zbernej komunikácie, ktorú radíme do funkčnej triedy B3 a je vybudovaná kategórie MZ 7,5/50. Mimo zastavané územie je cesta vybudovaná kategórie C 7,5/60.

Pozdĺž komunikácie je v krátkom úseku vybudovaný jednostranne dláždený chodník pre peších. Jednostranne je po severnej strane vozovky cesty vybudovaný otvorený odvodňovací rigol, ktorý je pri vjazdoch na pozemky rodinných prekrytý rúrovými priepustami. Trasa cesty zbernej komunikácie je vedená paralelne s vodným tokom Chrastnianskeho potoka, kde bola do zelene a do tesnej blízkosti vozovky cesty vysadená alej stromov.

Na ceste III. triedy nebolo urobené Celoštátne sčítanie dopravy vzhľadom na to že ide o koncové sídlo s predpokladom nízkej dopravnej záťaže, nakoľko ide len o miestne dopravné vzťahy bez záťaže tranzitnou dopravou.

Na cestu III. triedy sa pre dopravnú obsluhu zastavaného územia obce napájajú miestne obslužné komunikácie, ktoré sú v mnohých prípadoch slepo ukončené bez zrealizovaných obrátok. Sieť miestnych obslužných ciest radíme do funkčnej triedy C2, C3, ktoré sú vybudované s asfaltovým povrchom.

Do funkčnej triedy C2 radíme cestu v pokračovaní trasy cesty III. triedy od obrátka ku novému obytnému súboru vo výstavbe v lokalite Pod medzami. Cesta je vybudovaná kategórie MO 6/40 s vybudovanými obojstrannými odvodňovacími rigolmi a mostom cez Chrastniansky potok. Na moste je vozovka zúžená.

Do funkčnej triedy C3 radíme ostatnú cestnú sieť miestnych obslužných komunikácií, ktoré majú nepostačujúce šírkové parametre a sú tesne obostavané. Radíme ich do kategórií:

- MO 4/40 so šírkou vozovky 3,0 m, čo je nedostatočná šírka dopravného priestoru pre obojsmernú premávku a pohyb pohotovostných vozidiel a požiarnickej techniky, nakoľko na cestách nie sú zriadené výhybne,
- V Obytnom súbore rodinných domov v lokalite „Pod medzami“ je zrealizovaný systém obslužných komunikácií v pravouhlom usporiadaní ulíc. Cesty radíme do funkčnej triedy C3 a sú vybudované kategórie MO 5/40. Na hlavnej obslužnej ceste, ktorou je komunikačný systém OS napojený na cesty v obci je ponechaný dopravný priestor cca 9,0m s vozovkou cesty šírky 4,0 m a obojstrannými nezastavanými a neoplostenými voľnými verejnými líniami plôch.

Ostatné vetvy obslužných komunikácií OS majú zrealizované cesty s asfaltovým povrchom so šírkou vozovky 4,0m a oplotenie a niektoré stavebné objekty rodinných domov – garáže, oplotenie sú zrealizované až ku vozovke a nie je dodržaná obojstranná bezpečnosť cesty 0,5m oproti pevnej prekážke – v zmysle platnej STN 73 6110. Takto riešené priečne usporiadanie dopravného priestoru nevyhovuje parametrom pre obojsmernú premávku.

V lokalite nebude možné zrealizovať samostatné pešie chodníky, čo je v rozpore s platnými STN pri novostavbách lokalít RD. Osadenou dopravnou značkou Obytná zóna nebude zabezpečená bezpečnosť chodcov vzhľadom na tesnú obostavanosť dopravného priestoru s prekážkami, ktoré vytvárajú pevné stavby zasahujúce do vetiev križovatiek.

Návrh

- funkciu dopravnej obsluhy zastavaného územia obce bude aj v návrhovom období plniť cesta III/3326, radená do funkčnej triedy B3 vo vybudovanej kategórii MZ 7,5/50. ÚPN navrhuje prestavbu existujúcej hlavnej obslužnej komunikácie v pokračovaní od obrátka zastávky PAD do smeru obce Čižatice ku geotermálnemu vrtu Čižatice. V zastavanom území cestu radíme do funkčnej triedy C1 a prestavbu navrhujeme v kategórii MO 6,5/40, s jednostranným chodníkom

pre peších min. šírky 2,0 m, s postupným dosiahnutím voľného dopravného priestoru 11,0 m. Prestavbu poľnej cesty ku vrtu Čížatice mimo zastavané územie obce Chrastné navrhujeme kategórie C 7,5/60, s trasou cyklistického chodníka ku rozhľadni Čerešenka a do Čížatic;

- v predĺžení cesty III. triedy miestnou obslužnou cestou C1 do smeru Čížatice je potrebná šírková prestavba mostných objektov ponad vodný tok, pre možnosť jazdy autobusov PAD pre obsluhu nových lokalít bývania vo východnej polohe obce verejnou hromadnou dopravou;
- podmienkou pre využitie termálneho vrtu na termálne kúpalisko a prejazd návštevníkov kúpaliska komunikačnou sieťou obce je prestavba cesty C1 do smeru Čížatice na kategóriu MO 6,5/40, s odľahčením intenzity dopravy na ceste III. triedy výstavbou južnej navrhovanej cesty v trase od existujúcej sústredenej občianskej vybavenosti obce a zastávok PAD, premostením vodného toku a spätným sa napojením na C1 do smeru Čížatice; Navrhovanú cestu radíme do funkčnej triedy C1, kategórie MO 6,5/40;
- v celom úseku zastavaného územia navrhujeme pozdĺž cesty III. triedy vybudovať min. jednostranne chodník pre peších;
- na ceste III/3326 v priestore obrátiska PAD navrhujeme pre priestor obrátiska, čakacieho stanovišťa autobusovej dopravy PAD a pre napojenie 4 vetiev miestnych obslužných ciest spracovať Dopravno-technickú štúdiu pre vyriešenie bezkolíznosti autobusovej, automobilovej a pešej dopravy na rozsiahlej ploche križovatky v zmysle platných STN;
- v juhozápadnej polohe obce so smerom ku židovskému cintorínu sú miestne cesty vedené v zložitom teréne s veľkými pozdĺžnymi spádmi nivelety ciest. Do telesa križovatiek ciest zasahujú hlboké otvorené odvodňovacie rigoly. Navrhujeme rigoly prekryť a v rozšírení zlepšiť technické parametre križovatiek; V stiesnených pomeroch tejto lokality existujúcej a navrhovanej dostavby RD navrhujeme postupnú prestavbu dopravného priestoru na kategóriu MOK 4/30 so zaradením obslužných ciest do funkčnej triedy C3. Ide o komunikácie so šírkou vozovky 3,0m, a obojstranným 0,5 m voľným pásom pre zabezpečenie bezpečnosti oproti pevnej prekážke (v zmysle STN 73 6110). Toto šírkové usporiadanie je nevyhnutné pre bezpečný pohyb pohotovostných vozidiel a hasičskej techniky; Šírka vozovky 3,0m je v súlade s bezpečnostným predpisom pre zásah požiarnickej techniky (94/2004 Z.z. Vyhláška, ktorou sa stanovujú technické požiadavky na protipožiarnu bezpečnosť /Aktuálne znenie - § 82) - Prístupová komunikácia pre prejazd požiarnickej techniky musí mať trvale voľnú šírku najmenej 3 m a jej únosnosť na zaťaženie jednou nápravou vozidla musí byť najmenej 80 kN; Pre zabezpečenie lepšieho dopravného napojenia lokality na cestu III. triedy navrhujeme zrealizovať prepojavaciu komunikáciu medzi navrhovaným komunikačným systémom lokality, ktorá je navrhovaná v severozápadnej časti obce s cestou III. triedy.

Do tejto nevyhnutnej šírky 4,0m minimálneho dopravného priestoru nesmú zasahovať prekážky – stĺpy verejného osvetlenia, oplotenie, krovinné porasty...

- existujúce miestne slepo ukončené ulice v severnej polohe zástavby pri cintoríne a kostole, ktoré obsluhujú aj zástavbu rodinných domov navrhujeme zjednosmerniť, kde to umožňuje úzky dopravný priestor vytvoriť výhybne a postupne prestavať cesty s min. kategóriou MO 4/30;
- v stiesnených pomeroch existujúcej a navrhovanej dostavby RD typu hniezda a pre dopravné sprístupnenie areálu ČOV, navrhujeme dopravné sprístupnenie parciel RD komunikáciami, ktoré radíme do funkčnej triedy D1. V zmysle STN 73 6110 funkčná trieda D1 je radená do funkčnej skupiny nemotoristických miestnych komunikácií s funkciou ukludnených komunikácií, ktorá sa navrhuje v existujúcich a navrhovaných obytných súboroch nízkopodlažnej zástavby. Z obytnej ulice je navrhovaná priama obsluha všetkých objektov za stanovených podmienok premávky. D1 navrhujeme realizovať v kategórii MOK 4,0/30. Dopravný priestor so šírkou vozovky 3,0 m je vyhovujúci pre prejazd pohotovostných vozidiel a požiarnej techniky.

Pri návrhu D1 je potrebné:

- rešpektovať technické parametre STN 73 6056 pre odstavovanie motorových vozidiel a menévrovací dopravný priestor pre bezpečný výjazd/vjazd z P či garáže; - Pre výjazd z P je potrebná šírka min. 5,5 m (súčasťou šírky výjazdu môže byť vozovky komunikácie 3,5m) pri šírke stojiska 2,5 m;
- dopravný priestor pred stavbami garáží navrhujeme neoplocovať, nakoľko tieto spevnené plochy budú slúžiť funkcii výhybní, ktorých realizácia je pre navrhovanú kategóriu požadovaná STN;
- cesty so slepým ukončením musia mať zrealizované obrátisko;

- v ÚPN sú navrhované 3 veľké lokality zástavby rodinných domov. Vzhľadom na nevhodne založený a tesne obostavaný komunikačný systém miestnych slepo ukončených komunikácií je potrebné pre výstavbu lokalít RD dostávať navrhovaný komunikačný systém tak, aby mohli byť existujúce ulice zjednosmernené, zaokruhované a kapacitne napojené na zbernú komunikáciu; V novo navrhovaných lokalitách navrhujeme dopravnú obsluhu riešiť obslužnými komunikáciami, ktoré radíme do funkčnej triedy C3 kategórie MO 6,0/40. V zmysle STN 73 6110 oprava O1 kde o komunikácie so šírkou vozovky 5,0m a obojstranným 0,5 m voľným pásom pre zabezpečenie bezpečnosti oproti pevnej prekážke.

Ide o lokality:

- severo-západnú lokalitu zástavby RD navrhujeme napojiť na zbernú komunikáciu III/3326 vo dvoch napojovacích bodoch, ktorých trasy napojenia sú vedené voľnými prelukami s možnosťou dosiahnutia dostatočnej šírky dopravného priestoru; Vedením obslužných komunikácií vo voľných prelukách dôjde ku zaokruhovaniu kapacitne nepostačujúcich obslužných ciest lokality pri Židovskom cintoríne; Dnešné dopravné napojenie lokality na existujúcu komunikáciu s napojením na zbernú komunikáciu do koncového obrátiska PAD je vedené v stiesnených podmienkach bez možnosti rozšírenia dopravného priestoru; Podmienkou výstavby v RD tejto lokalite je realizácia nového min. jedného dopravného napojenia na III/3326;
- pre bezpečnejšie sprístupnenie existujúcej a navrhovanej zástavby v severo-západnej časti obce navrhujeme zrealizovať prepojovaciu komunikáciu medzi Obytným súborom rodinných domov v lokalite „Pod mezzami“, s vedením trasy severne od existujúceho cintorína s jej napojením na existujúce slepo ukončené komunikácie; Cestu radíme do funkčnej triedy C3 kategórie MO 6/40.
- v južnej polohe obce je navrhovaná lokalita výstavby RD pozdĺž navrhovanej prepojovacej komunikácie v trase: cesta III. triedy od existujúcich objektov OV a zastávok PAD - premostenie vodného toku – spätné napojenie na pokračovanie cesty III. triedy vo funkcii obslužnej komunikácie C2 do smeru Čížatice; Navrhovanú obslužnú cestu radíme do funkčnej triedy C2 s výstavbou kategórie MO 6,5/40. Dopravný priestor cesty navrhujeme šírky min.11,0m. Premostenie Chrastnianskeho potoka cestou C2 s napojením na III/3326 pri zastávkach PAD navrhujeme zaradiť do časového horizontu výstavby realizácie a sprevádzkovania Termálneho kúpaliska Čížatice. Do obdobia, pokiaľ nebude potrebné odkloniť dopravu s cieľom jazdy do Termálneho kúpaliska z centra obce na navrhovanú C2, nebude potrebné zrealizovať premostenie širokého koryta potoka a C2 bude na východnej strane potoka ukončená obrátiskom.
- v juho-východnej polohe obce je navrhovaná lokalita výstavby RD a občianskej vybavenosti, ktorú je navrhované napojiť na existujúci komunikačný systém obce (navrhovaná prestavba cesty so smerom do obce Čížatice) v troch napojovacích bodoch. Navrhovaná zástavba bude obsluhovaná pravouhlým systémom obslužných komunikácií, ktoré radíme do funkčnej triedy C2 s výstavbou kategórie MO 7,5/60 a C3 s výstavbou kategórie MO 6,0/40. Trasy komunikácií C2 sú navrhované pre funkciu obsluhy obytného územia verejnou hromadnou dopravou, pre dopravné sprístupnenie navrhovanej ponukovej plochy OV a pre funkciu plánovaného koridoru pre juho-východný obchvat obce, ktorý bude slúžiť pre odklonenie dopravy so smerom jzd do Termál parku Čížatice.

E. Pešia a cyklistická doprava

V obci je pozdĺž cesty III. triedy čiastočne vybudovaný dláždený chodník. Ide o krátky úsek, ktorý je zrealizovaný v nadväznosti na pešie priestranstvá pri objekte OÚ.

V ostatnej časti obci nie sú vybudované chodníky. Pre peší pohyb sa využívajú komunikácie a pridružený uličný priestor nevyhovujúcich šírkových parametrov. Samostatné cyklistické trasy v riešenom území obce nie sú zrealizované.

Obslužnou a účelovou komunikáciou je dopravne sprístupnená rozhľadňa Čerešenka s parkoviskom.

Rozhľadňa je viac ako 11 metrov vysoká turistická rozhľadňa, stojí uprostred polí na rozhraní chotárov Čížatic, Chrastného a Rozhanoviec. Toto miesto je známe aj ako “rozhanovské pole” má slávnú, hoc krvavú históriu.

Návrh

- pozdĺž zbernej komunikácie navrhujeme zrealizovať min. jednostranný chodník pre peších

šírky min 2,0 m s prepojením lokalít bývania, športu a oddychu so zastávkami PAD a objektami občianskej vybavenosti;

- pozdĺž existujúcich miestnych obslužných komunikácií pokiaľ to umožňuje šírka dopravného priestoru navrhujeme zrealizovať min. jednostranne pešie chodníky s min. voľnou šírkou 1,5 m, do ktorej nesmú zasahovať žiadne prekážky, pre zabezpečenie bezpečnosti chodcov;
- v nových lokalitách IBV navrhujeme pozdĺž komunikácií jednostranne pešie chodníky šírky min. 2,0 m;
- z obce do smeru ku rozhladni Čerešenka a do Čížatíc navrhujeme vyznačiť trasu turistického a cyklistického chodníka;
- pozdĺž Chrastnianskeho potoka navrhujeme vyčleniť koridor pre cyklo a turistickú cestičku;
- v kat. území obce sú navrhované vodné plochy a suché poldre s hrádzami, ktoré navrhujeme prepojiť s pešími chodníkmi a cyklo turistickými cestičkami navrhovanými v obci;
- navrhujeme v obci vybudovať infraštruktúru pre turistov a cyklistov (info tabule, stojany pre bicykle, poskytovanie príležitostných služieb pre turistov a cyklistov ...).

F. Statická doprava

V obci sú zriadené parkovacie plochy pre potreby objektov občianskej vybavenosti:

- v nadväznosti na cestu III. triedy oproti objektu OcÚ na zastávke PAD – 5 stojísk s kolmým radením vozidiel s vyznačením stojísk vodorovným dopravným značením,
- pri vozovke cesty III. triedy v smere jazdy ku obrátisku PAD je zrealizovaná rozšírená asfaltová plocha, kde sú umiestnené kontajnery na separovaný odpad. Na ploche je možné parkovanie pre cca 5 automobilov pre zákazníkov predajne COOP Jednota,

Iné parkovacie plochy nie sú zriadené. Parkuje sa pozdĺž ciest a na plochách zelene uličného priestoru, pokiaľ to umožňuje šírka dopravného priestoru.

Obyvatelia bývajúci v rodinnej zástavbe si stavajú garážové státi podľa potreby na vlastných pozemkoch.

Návrh

Nároky na statickú dopravu boli vypočítané v zmysle STN 73 6110, podľa platnej zmeny ukazovateľov Z2 - podľa tab. č.21, kde sú stanovené základné ukazovatele pre príslušnú účelovú jednotku podľa druhu a funkčného využitia objektu, pre stupeň automobilizácie 1:2,5. Pre výpočet potreby sú použité redukčné koeficienty „k“ – ide o súčinitele vplyvu stupňa automobilizácie, veľkosti obce ako aj vplyvu dĺžky dopravnej práce.

parkovanie pre občiansku vybavenosť :

Druh vybavenosti	1. park.miesto /účelová jednotka	kapacita	návrh park.stojísk
------------------	----------------------------------	----------	--------------------

(2) OÚ, Kultúrna sála,(3) Ev. kostol 4 stoličky/1stojisko 70 miest 15 stojísk
existujúcu parkovaciu plochu zrealizovanú pred prístreškom PAD navrhujeme zrušiť a východne od zastávky na upravenej ploche navrhujeme zrealizovať sústredené parkovisko pre hore uvedené funkcie;

(9) dom smútku exist. cintorín, 500 m²/1 stojisko 5 980 m² 12 stojísk

(8) r.k. kostol

Pre potreby r.k. kostola a cintorína navrhujeme sústrednú parkovaciu plochu o kapacite 15 stojísk. Parkoviská budú využívané aj návštevníkmi navrhovaného športového areálu. Pôjde o zameniteľnosť parkujúcich vozidiel, nakoľko športové aktivity sa nebudú konať v čase bohoslužieb či návštevy cintorína;

(10) areál Salaša parkovanie návštevníkov salaša rieši vlastník na vlastnom pozemku

(11) autoservis parkovanie vozidiel návštevníkov a zákazníkov musí prevádzkovateľ zabezpečiť na vlastnom pozemku, bez možnosti parkovania vozidiel na verejnom priestranstve;

(13) komunitné centrum navrhujeme parkovisko pre 10 automobilov

(14) obecný športový areál pre návštevníkov areálu navrhujeme pri vstupe do areálu 30 parkovacích stojísk s možnosťou rozdelenia výstavby podľa potreby na 2 etapy

(16) dve ponukové plochy občianskeho vybavenia pri vjazde do lokality „Pod medzami“

Navrhujeme možnosť parkovania v nadväznosti na exist. obslužnú komunikáciu s kapacitou 2 x 10 stojísk

Iné parkovacie stojiská nie sú navrhované, tie musia realizovať investori na vlastných pozemkoch podľa regulatívov.

Regulatívy

- Pri návrhu počtu parkovacích a odstavných státí je potrebné navrhovať a situovať sústredené spevnené parkovacie plochy tak, aby bola možná maximálna využiteľnosť parkovacích stojísk pri zameniteľnosti parkujúcich automobilov pre prevádzky s rozdielnou dobou konania podujatí, či otváracích hodín jednotlivých prevádzok. Pre takto navrhované sústredené parkovacie plochy na teréne bude potrebný menší záber plôch zelene.
- Pre ponukové plochy funkčného využitia pre služby, občiansku vybavenosť, športové a oddychové plochy, areály a iné funkčné využitie územia, ktoré si vyžadujú potreby statickej dopravy si musí investor zabezpečiť na vlastnom pozemku v kapacite v zmysle platných regulatívov STN.
- podľa vyhlášky č.532/2002 Z.z. je potrebné z navrhovaného počtu parkovacích miest vyčleniť cca 4 % pre osoby s obmedzenou možnosťou pohybu.

Pre zástavbu RD nie sú navrhované samostatné odstavné a parkovacie stojiská. Podmienkou pre investorov RD je realizovať potreby statickej dopravy na vlastných pozemkoch rodinných domov v počte min. 2 stojiská (v zmysle STN 73 6110 zmena Z2) a v takom počte, aby sa zabránilo parkovaniu vozidiel na vozovke ciest a pridruženom dopravnom priestore.

Pri návrhu komunikácií funkčnej triedy D1 je potrebné:

- rešpektovať technické parametre STN 73 6056 pre odstavovanie motorových vozidiel a menšovrací dopravný priestor pre bezpečný výjazd/vjazd z P či garáže,
- dopravný priestor pred stavbami garáží navrhujeme neoplocovať, nakoľko tieto spevnené plochy budú slúžiť funkcii výhybní, ktorých realizácia je pre navrhovanú kategóriu požadovaná podľa STN.

G. Autobusová hromadná doprava

Pravidelná autobusová doprava (ďalej PAD) premáva po ceste III. triedy č.3326, ktorá je v obci ukončená obratiskom - v križovatke s miestnymi obslužnými komunikáciami. Na sieť hromadnej dopravy je obec napojená 3-mi prímestskými linkami:

Prímestská linka	spoje ta / späť
802442 so smerom Košice-Hrašovík-Beniakovce-Chrastné-Varhaňovce	1/1 v S,N
802443 so smerom Košice - Budimír / Chrastné - Ploské - Vtáčkovce – Bunetice	3+2 S,N/ 4+2 S,N
802444 so smerom Košice - Budimír - Vajkovce - Kráľovce - Chrastné	10/11
zastávka: Vajkovce rázc.Beniakovská Polhora, kostol.	

V obci je zriadená obojstranná autobusová zastávka s názvom Chrastné ZŠ a v obratisku na ceste je konečná a začiatková zastávka s označením Chrastné.

Na zastávke Chrastné ZŠ je v smere jazdy autobusov do obce vybudovaný murovaný prístrešok pre cestujúcich a mimo jazdných pruhov cesty je rozšírená asfaltová plocha, ktorá sa zároveň využíva na parkovanie vozidiel pre potreby občianskej vybavenosti.

V opačnom smere jazdy autobusov je osadený označovník a do svahu pri objekte OÚ je vybudovaný kamenný oporný múr s čakacím priestorom pre cestujúcich.

Na konečnej zastávke Chrastné je osadený prístrešok pre cestujúcich a obratisko autobusov.

Návrh

- situovanie autobusových zastávok PAD na ceste III/3326 bude vyhovovať aj v návrhovom období;
- na zastávke PAD v smere jazdy do obce (kde je dostatočná šírka dopravného priestoru) navrhujeme zrušiť exist. parkovaciu plochu, ktorá je pred prístreškom vyznačená vodorovným dopravným značením. Navrhujeme zrealizovať samostatnú niku pre zastavovanie autobusov mimo jazdné pruhy cesty III. triedy (v zmysle technických parametrov STN 73 6425). Na zastávke navrhujeme zrealizovať bezbariérový čakací priestor pre cestujúcich s min. voľnou šírkou priestoru 2,0 m, z dôvodu zvýšenia bezpečnosti a komfortu cestovania;
- na zastávke, ktorá je zrealizovaná na obratisku, ktoré ukončuje trasu cesty III. triedy navrhujeme bezbariérový zrealizovať čakací priestor pre cestujúcich a odstavný priestor pre končiace a začínajúce spoje PAD;
- dopravnú obsluhu verejnou hromadnou dopravou pre novo navrhovanú lokalitu bývania, ktorá je situovaná do juho-východnej polohy obce, navrhujeme zrealizovať autobusovú zastávku s obratiskom pri ponukovej ploche pre občiansku vybavenosť – návrh plochy pre materskú školu.

- po výstavbe navrhovaného juho-východného obchvatu obce v celom rozsahu trasy vrátane výstavby premostenia vodného toku, navrhujeme zrealizovať autobusovú zastávku východne od premostenia vodného toku;
- všetky čakacie priestory a k nim prislúchajúce navrhované pešie chodníky navrhujeme zrealizovať bezbariérové s prvkami pre nevidiacich;

H. Hluk od automobilovej dopravy

Pre obytné súbory vyhláška MZ SR č.237/2009 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MZ SR č. 549/2007 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, je prípustná max. ekvivalentná hladina hluku 60 dB(A).

Nakoľko ide o koncové sídlo a na ceste III/3326 nebolo urobené Celoštátne sčítanie dopravy je predpoklad, že pri nízkej intenzite dopravy nie je nadlimitnou hladinou hluku zasiahnutá zástavba obce.

Návrh

Spracovaný návrh ÚPN ponecháva obec aj v návrhovom období ako koncové sídlo, z tohto dôvodu nie je predpoklad, že dôjde k výraznému nárastu intenzity dopravy na základnej komunikačnej sieti v obci a nedôjde ku prekročeniu prípustnej max. ekvivalentnej hladiny hluku 60 dB(A).

V prípade plánovanej realizácie výstavby Termal parku v kat. obce Čížatice a jeho dopravným sprístupnení prejazdom vozidiel návštevníkov cez obec Chrastné, bude povinnosťou investora Termal parku spracovať dopravno-kapacitné posúdenie komunikačnej siete obce s dopadom nárastu dopravy na životné prostredie v obci. Na základe výsledkov posúdení budú prijaté opatrenia na prestavbu a dostavbu komunikačnej siete obce a na zníženie negatívnych dopadov na ŽP.

I. Ochranné pásma a hluk od cestnej dopravy

Základné cestné ochranné pásmo pre cesty III. triedy je podľa vyhlášky FMD č.35 z roku 1984 v extravilánových úsekoch 20 m od osi komunikácie.

2.12.2 Vodné hospodárstvo a vodné toky

A. Zásobovanie pitnou vodou

Pitná voda je dodávaná zo sústavy skupinového vodovodu Vajkovce - Kráľovce – Rozhanovce. Ten je napojený na regionálny vodovod VS Starina. Prevádzkuje ho VVS a.s. Košice.

Nad obcou, na kóte 289,0 je umiestnený VDJ 100 m³ ako súčasť skupinového vodovodu napojeného na zdroje pitnej vody Starina. Prívod je západným okrajom k.ú. Súbežne s ním je prírodné potrubie do obce DN160 a 110 a severne prívod do plánovaného VDJ Čížatice 2 x 100 m³.

Podľa údajov VVS a.s. boli dosiahnuté za roky 2019 / 2020 / 2021 tieto hodnoty:

- o Počet obyvateľov: 600 / 620 / 635,
- o Počet napojení na vodovod: 357 / 422 / 452,
- o Fakturovaná voda za domácnosti m³/rok: 13 913 / 15 803 / 15 581.

Celková potreba pitnej vody obce k roku 2021:

Celková potreba spolu $Q_p = 632 \times (135+15) \times 0,75 = 71\,100 \text{ l/deň} = 71,1 \text{ m}^3/\text{deň} = 0,864 \text{ l/s}$,

Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 71,1 \times 1,6 = 113,76 \text{ m}^3/\text{deň} = 1,31 \text{ l/s}$,

Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 1,31 \times 1,8 = 2,36 \text{ l/s}$.

Systém je vyhovujúci aj do budúcnosti.

Poznámka: Do napojenia na sústavy zo Stariny bola zdrojom pitnej vody vrtaná studňa HV-3 s priemerom 325 mm a hĺbkou 41 m. Bola vybudovaná v roku 1967 na okraji k.ú. pri Chrastianskom potoku. Vtedajšia výdatnosť studne preukázaná čerpacím pokusom bola 8 l/s, skutočná však bola podľa prevádzkovateľa vodovodu 3 l/s. Odtiaľ bola voda čerpaná do VDJ nad obcou. Systém sa neujal a zdroj bol nahradený z regionálneho vodovodu Starina.

Tlakové pomery vodovodu

Vodojem je umiestnený na severozápadnom svahu nad obcou. vedľa cesty do kameňolomu.

Kóta dna je 298,00 m n.m a max. hladina 301,30 m n.m.

Tlakové pomery pre gravitačné rozvody vody sú priaznivé len pre zástavbu do kóty 275 m n.m. Pre zástavbu nad touto kótou nie je zabezpečený dostatočný tlak vody.

Posúdenie hlavných kapacít vodovodu

Zdroj vody Starina pokrýva potrebu $Q_m = 1,31 \text{ l/s}$.

Vodojem $V = 100 \text{ m}^3$ zabezpečuje nutný objem $V = Q_m \times 0,6 = 68 \text{ m}^3$.

Zásobovacie potrubie DN 90 a 110 s kapacitou 8 l/s dodá hodinovú potrebu 2,36 l/s s

rezervou.

Návrh

Územný plán predpokladá vývoj počtu obyvateľstva z 632 na 1 027 k roku 2040.

Výpočet potreby pitnej vody podľa vyhlášky MŽP č. 684/2006 limituje potrebu pitnej vody pre domácnosti s lokálnou prípravou teplej úžitkovej vody v množstve 135 l/osobu/deň a na občiansku vybavenosť v množstve 15 l/osobu/deň.

Vyhláška umožňuje znížiť potrebu vody o 25 % ak sú v obci v každom dome osadené vodomery. Spolu 150 l/osobu/deň.

Celková potreba pitnej vody obce k roku 2040:

Celková potreba spolu $Q_p = 1\,027 \times (135+15) \times 0,75 = 115\,537 \text{ l/deň} = 1,33 \text{ l/s}$,

Celkové denné max. $Q_m = Q_p \times k_d = 115, \times 1,6 = 184,8 \text{ m}^3/\text{deň} = 2,13 \text{ l/s}$,

Celkové hodinové max. $Q_h = Q_m \times k_h = 2,13 \times 1,8 = 3,83 \text{ l/s}$.

Vodojem 100 m³ nepokryje nutnú akumuláciu $V = 184,8 \text{ m}^3$. ÚPD navrhuje rozšírenie jeho kapacity o 100 m³.

Zásobovacie potrubie DN 100 s kapacitou 12,0 l/s zabezpečí $Q_h = 3,83 \text{ l/s}$.

B. Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

Odpadové vody z územia obce sú odvádzané a zneškodňované oddelene podľa ich pôvodu. Povrchové vody atmosférického pôvodu z terénu, zo striech, dvorov, komunikácií a terénu otekajú vedľa komunikácii a priekopami do Chrastianskeho potoka a následne do Torysy.

Splašky sú akumulované v prídomyňových žumpách a septikoch, kde vyhnívajú a po čase sa vyvážajú do ČOV Vajkovce. Obytná skupina Pod medzami má vlastnú MČOV zaústenú do Chrastianskeho potoka

Návrh

ÚPD navrhuje obecnú splaškovú kanalizáciu, zaústenú do ČOV pod obcou, na okraji k.ú. Za recipient navrhuje Chrastianský potok. Do systému navrhuje prepojiť i systém splaškovej kanalizácie Pod medzami.

Do doby vybudovania obecnej kanalizácie a ČOV sa pre odvádzanie odpadových vôd z RD a OV budú využívať žumpy.

C. Vodné toky a odtokové pomery

Katastrálne územie obce Chrastné leží v základnom povodí Torysy, ktoré je súčasťou hlavného povodia Hornádu.

Riešeným územím pretekajú toky: Chrastianský potok a šesť bezmenných potokov. Svahovité územie katastra vytvára značné spádové pomery pre prudký odtok povrchových vôd.

Chrastianský potok tečie pozdĺž ťažiskom katastra obce v smerovo upravenom koryte s brehovým porastom. Pri Vajkovciach križuje obidve cesty Vajkovce – Rozhanovce v spevnenom koryte a ústí do Torysy v koryte upravenom proti vybreženiu na príľahlé pozemky. Zamokrenia terénu sa zjavujú pri vzájomnom zaústení potokov pod kostolom a pod medzami.

Hydromelióacie

V katastrálnom území Chrastné sa nenachádzajú.

Návrh

Navrhované rozvojové plochy obce sú mimo predpokladaných zátopových území. Pri odvádzaní povrchových vôd z územia ÚPD navrhuje opatrenia na zadržiavanie odtoku v území a na zachytávanie plávajúcich nečistôt v záujme zachovania kvality vody v recipiente. Na zmiernenie veľkej vody ÚPD navrhuje na dvoch bezmenných potokoch severne nad obcou dva suché poldre a nad Osadou, pri plánovanom športovom centre vodnú nádrž.

Ochranu zastavaného územia pred povrchovými vodami z krajiny ÚPD navrhuje záchytnými priekopami - rigolmi.

2.12.3 Zásobovanie elektrickou energiou

Katastrálnym územím Chrastné prechádza nasledovné VN vedenia:

- odbočka z distribučného 22 kV vedenie č. 397 Košice – Prešov,
- prípojky 22 kV k trafostaniciam v obci.

Vedenia VN sú nakreslené na výkrese širších vzťahov riešeného územia vrátane 20 m širokého ochranného pásma, ako vecné bremená verejnoprospešných objektov na pozemkoch v katastri obce.

Obec je napojená na distribučné VN vedenie č. 397 realizované z lán AlFe6 prierezu 110/22

mm² vyvedené zo 110/22 ES Košice – východ s možnosťou náhradného napájania z ES Prešov 1.

Zásobovanie obce je z troch trafostaníc napájaných 22 kV prípojkami vyhotovenými z lán AIFe 6 prierezov 42/7 a 35 mm² na betónových podporných bodoch. Pod OS Family je kiosková TS (400 kVA) a prípojka k nej zemným káblom. Ostatné majú výkon 2 x 160 kVA.

Posúdenie primeranosti výkonu trafostaníc pre obec

Primeranosť vybavenosti obce transformačným výkonom určuje podiel celkového inštalov. výkonu na jeden byt. V obci je obývaných 166 domov a podielový výkon je $720 : 166 = 4,33$ kVA/byt.

Elektrizačná smernica koncernu SEZ určuje pre plynofikované obce primeraný podielový výkon na strane DTS 1,5 kVA/byt.

Vykonané porovnanie ukazuje, že terajšia vybavenosť obce transformačným výkonom postačuje s rezervou na pripájanie ďalšej novej zástavby v obci.

Stav rozvodov v obci

Sekundárne rozvody NN sú vonkajšie na betónových stĺpoch. Vodiče sú realizované z lán AIFe6 prierezov 70, 50, 35 mm², vyvedené z troch trafostaníc pozdĺž miestnych komunikácií.

Trafostanice sú rozmiestnené na okrajoch obce a vývody NN smerujúce do stredu obce tvoria lúčovú sieť s možnosťou zokruhovania vzájomným prepojením. Vývody majú dĺžku 300 – 500 m, idú ku každej zástavbe a umožňujú pripájanie odberateľov priamo prípojkami. Prípojky sú realizované zo stĺpov dvojmo i viacero z jedného stĺpa závesnými káblami bezpečnými na skrat. Po stránke elektrickej úbytky napätia na koncoch vývodov neboli pozorované. Napäťový stav siete je v norme. Sieť dodáva elektrinu každému odberateľovi nepretržite v normovom napätí a v potrebnom množstve.

Spoločnosť VSD a.s. je pripravená na úpravu výkonu trafostaníc podľa konkrétnych požiadaviek.

Verejné osvetlenie

Večerné a nočné osvetlenie obce je svietidlami výložníkového typu so sodíkovými výbojkami. Upevnenie svietidiel je na stĺpoch elektrickej rozvodnej siete, vrátane napájacieho vedenia. Počet svietidiel postačuje. Osvetlenie komunikácií a verejného priestranstva je primerané. Neosvetlených kritických bodov, alebo miest v obci niet.

Ovládanie osvetlenia je centrálné časovým spínačom.

Návrh

Rozvodnú sieť v obci navrhuje ÚPD rekonštruovať, vrátane domových prípojok a uložiť do zeme. ÚPD rieši rozvoj obce do roku 2040 vymedzením plôch bývania pre 162 b.j. čo činní spolu za obec 328 b.j. Rozvojová zástavba bude napojovaná na najbližšie distribučné trafostanice, nakoľko majú dostatočnú výkonovú rezervu – cca 100 %. Vzhľadom na priestorové rozloženie navrhovanej zástavby RD a BD je možné doplnenie systému.

ÚPD navrhuje v časti východ a juh dve nové TS na zníženie napäťových strát. VN prípojky navrhuje viesť zemným káblom. Pre kolíziu s plánovanými plochami bývania v lok. Sever, ÚPD navrhuje preložky VN do zemného kábla.

Návrh napojenia jednotlivých lokalít na elektrickú rozvodovú sieť je zobrazený na výkr. č.5.

Verejné osvetlenie

Systém navrhujeme zachovať a rozvody NN v celej obci kabelizovať.

2.12.4 Zásobovanie plynom a teplotom

A. Zásobovanie plynom

Zdrojom plynu je vysokotlaký plynovod Košice – Prešov – odbočka Budimír – Ploské DN 150 PN 40. Od plynovodu Budimír – Ploské odbočuje prírodné potrubie plynu DN 80 PN 40 do regulačnej stanice VTL/ STL Vajkovce a samostatne do RS Chrastné 500 m³ / hod. Z regulačnej stanice je vyvedené zásobovacie STL potrubie D 100, ktoré ďalej pokračuje D 80 do obce, kde sa rozvetvuje pozdĺž komunikácií, v jednej ryhe s vodovodom, do všetkých ulíc obce. Rozvodná sieť pokrýva celý intravilán obce a umožňuje napájanie odberateľov priamo domovou prípojkou. Odber plynu je cez domový regulátor STL/ NTL každého odberateľa.

Okrem domácností sa plynom vykuruje v objektoch občianskej vybavenosti.

Návrh

Pri stanovení budúcich odberov sa vychádza zo zisteného konkrétneho ukazovateľa doterajšej spotreby plynu na jedného odberateľa. Systém navrhuje ÚPD zachovať nakoľko technicky a environmentálne vyhovuje. V nových uliciach ÚPD navrhuje STL rozvody a ostatné RD v prielukách navrhuje napojiť na jestv. uličné rozvody.

Návrh napojovania jednotlivých lokalít na plynovodnú sieť je zobrazený na výkrese č. 5.

Ochranné pásmo plynovodu v zastavanom území je 1 m na každú stranu od osi plynovodu.

B. Zásobovanie teplom

Teplu potrebné pri vykurovaní, varení a príprave teplej úžitkovej vody v obci sa zabezpečuje individuálne, ako v rodinných domoch, tak v obecných budovách.

Najväčšia spotreba tepla je pri vykurovaní, ktorého efektívnosť závisí od tepelného zdroja a spôsobu vykurovania. Pri zabezpečení čo najpríjemnejšej tepelnej pohody v bytoch a domoch sa využívajú rôzne zdroje tepla a viaceré spôsoby vykurovania.

Spôsoby vykurovania v domoch a bytoch boli zisťované pri celoštátnom sčítaní obyvateľstva, domov a bytov v roku 2021. V obci prevláda ekologické a efektívne ústredné kúrenie na plyn. kachle a iné vykurovanie na pevné a iné palivá sa využíva len v niektorých bytoch. V lok. Pod medzami je zásobovanie teplom TÚV na báze elektr. energie.

Návrh

Do roku 2040 navrhuje ÚPD 162 b.j. v RD. Zásobovanie teplom v obci navrhuje ako doteraz individuálne na báze plynu a elektr. energie, ako aj efektívnejšie spôsoby vykurovania a nové zdroje tepla, ako bioplynové generátory tepla, tepelné čerpadlá, solárne panely pod. Budovy sú menej náročné na spotrebu, nakoľko od r. 2021 sú všetky nové budovy zaradené do energetickej tr. A0. Tým sa bude znižovať i predpokladaná spotreba tepla. Cieľom modernizácie bude znižovanie spotreby palív pri dosahovaní optimálnej pohody v bytoch a domoch.

2.12.5 Telekomunikácie, rozhlas, televízia

Obec Vajkovce je súčasťou Regionálneho technického centra – východ Slovak Telecomu v primárnej oblasti 055 Košice. Telefónni účastníci v obci sú napojení prípojným káblom na digitálnu automatickú ústredňu (DATÚ) umiestnenú v Rozhanovciach. Digitálna ATÚ je dimenzovaná na zabezpečenie jednotlivých telekomunikačných služieb pre všetkých účastníkov v danom okruhu.

Využívanie služieb telekomunikácií v obci bolo zisťované v rámci celoštátneho sčítania obyvateľstva, domov a bytov v roku 2021.

Miestna rozvodná sieť

Telefónne rozvody v obci sú vedené vzduchom závesnými káblami na drevených a betónových podporných bodoch po krajniciach miestnych komunikácií. Rozvodná sieť pokrýva celé zastavané územie obce a umožňuje napojenie každej účastníckej stanice priamo prípojkou. Prípojky závesnými káblami sú prevedené jednotlivo alebo viac prípojok z jedného stĺpa, pomocou združovacieho zariadenia PCM.

Závesné telefónne rozvody plánuje Slovak Telecom uložiť do zeme, preto budú v územnom pláne rezervované koridory pod terajšími rozvodmi.

V obci je v prevádzke miestny rozhlas s ústredňou v budove Obecného úradu. Rozvody sú vedené do všetkých ulíc. Vedenie je z vodičov FeZn na oceľových stĺpoch, na ktorých sú upevnené aj reproduktory. Rozmiestnenie reproduktorov je vyhovujúce, nie sú vzájomne zázneje. Počuteľnosť v každej časti obce je dobrá.

Vysielať Slovenského rozhlasu je v obci dobre počuteľné v každom vlnovom pásme a na všetkých frekvenciách. Možno je aj príjem komerčných vysielačov.

Signály Slovenskej televízie a ostatných TV sú sprístupnené vykryvačom na Dubníku. Príjem TV programov sa zabezpečuje individuálne anténami každého koncesionára. Pribúdajú aj antény digitálneho príjmu. Vyskytujú sa aj parabolické antény na príjem satelitných TV vysielačov.

Signály mobilných telefónov zabezpečujú základňové stanice umiestnené pre operátora Orange na Zelenom Dvore pri Košickom krematóriu, nad Vajkovcami a pre T-mobile pri Beniakovciach.

Slovenská pošta

Poštové služby pre obec zabezpečuje miestny poštový úrad Kraľovce.

Návrh

Do roku 2040 ÚPD navrhuje uloženie optického kábla do zeme v rámci ulíc pre prenos všetkých dát v obci.

2.13 Koncepcia starostlivosti o životné prostredie

Obec disponuje pomerne kvalitnými podmienkami ŽP. V riešenom území sa však nachádzajú niektoré stacionárne i mobilné zdroje znehodnocovania ovzdušia, pôdy, podzemných vôd a zasahovania nadmerným hlukom spolupôsobiach s externými zdrojmi.

Kvalita ovzdušia

V k. ú. obce sa nenachádzajú žiadne významné stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia a taktiež tu nie je vymedzená oblasť riadenia kvality ovzdušia. Na priaznivú kvalitu ovzdušia vplýva aj plynofikácia a elektrifikácia vykurovania v obci. Za najvýznamnejší zdroj možno považovať premávku po miestnych komunikáciách a poľnohospod. výrobu - prašnosť a úlet pesticídov pri obrábaní pôdy.

ÚPD navrhuje redukcii živočíšnej výroby v býv. HD – salaš na agroturistický areál. Navrhuje odvedenie splaškov obecnou kanalizáciou s ČOV.

Obytnú zástavbu v dotyku poľnohospod. výrobou (orná pôda) navrhuje ÚPD oddialiť záhradami RD, sprievodnou a izolačnou zeleňou. Plochu poľnohospod. výroby - salaš ÚPD navrhuje izolovať od obytnej zástavby zachovaním miestneho biokoridoru.

Kvalita podzemných vôd

Je ovplyvňovaná prevažne poľnohospodárskou činnosťou – umelé hnojenie, hnojiská a nakladanie so splaškami. V obci sa nenachádza žiadny významný zdroj znečisťovania povrchových a podzemných vôd. Bodový zdroj znečisťovania (dusíkaté hnojivá) predstavuje bývalý poľnohospodársky dvor - salaš a plošný: žumpy a septiky. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu ani čistiareň odpadových vôd. Odpadové vody z domácností sú zachytávané v technicky nevyhovujúcich žumpách a septikoch, ktoré nezodpovedajú príslušným normám na vodotesnosť. Odpadové vody sú často odvádzané aj bez prečistenia do miestneho vodného toku, čím je ohrozená kvalita ako povrchových, tak aj podzemných vôd. Obec má vybudovaný obecný vodovod,

Pod obcou, mimo jej k.ú. je podzemný vodárenský zdroj so stanoveným pásmo hygienickej ochrany 2. stupňa podzemných vôd na ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti povrchovej vody.

ÚPD navrhuje v obci splaškovú kanalizáciu s ČOV so zaústením prečistených vôd do Chastianskeho potoka. Navrhuje redukcii živočíšnej výroby v salaši.

Ochrana pred povodňou

Chrastianský potok tečie stredom obce v smerovo upravenom koryte s brehovým porastom. Zamokrenia terénu sa zjavujú pri vzájomnom zaústení potokov pod kostolom a Pod meďami.

Navrhované rozvojové plochy obce sú mimo predpokladaných zátopových území.

Pri odvádzaní povrchových vôd z územia ÚPD navrhuje opatrenia na zadržiavanie odtoku v území a na zachytávanie plávajúcich nečistôt v záujme zachovania kvality vody v recipiente.

Na zmiernenie veľkej vody ÚPD navrhuje na dvoch bezmenných potokoch severne nad obcou dva suché poldre a nad Osadou, pri plánovanom športovom centre vodnú nádrž.

Ochranu zastavaného územia pred povrchovými vodami z krajiny ÚPD navrhuje záchytnými priekopami - rigolmi.

Pôda

V prípade plošnej kontaminácie pôd sú pôdy v k.ú. obce v súlade s rozhodnutím MP SR č. 531/1994-540 relatívne čisté, nekontaminované. To znamená, že koncentrácie rizikových prvkov ako Ba, Cr, Mo, Ni, V sú pod referenčnou hodnotou (Atlas krajiny SR, 2002). V k.ú., na poľnohospod. pôde sa nenachádzajú žiadne verifikované environmentálne záťaže ani poddolované územia a nie sú tu evidované žiadne zdroje prírodného žiarenia ani extrémne anomálie magnetického poľa zeme.

PD zaväzuje močovku, hnoj a ostatné na polia podľa odsúhlaseného hnojného plánu.

Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd veternou eróziou je v k. ú. obce minimálna. Ohrozenosť poľnohospodárskych pôd vodnou eróziou je stredná až silná v južnej časti k. ú. obce. V k. ú. obce nie je zaznamenaná intenzívna výmoľová erózia (Atlas krajiny SR, 2002).

ÚPD navrhuje zachovanie stavu.

Geologicky zosuvné územia

Časť k. ú. obce patrí medzi územia vykazujúce výraznú predispozíciu k vzniku svahových pohybov (plazenie, zasúvanie, stekanie, rútenie). Vo východnej časti k.ú. obce sa nachádzajú zóny so značným výskytom svahových pohybov – potenciálne a stabilizované. Zastavané územie zasahujú vo východnej časti..

Evidované zosuvné územia sú vymedzené ako plochy vyžadujúce zvýšenú ochranu podľa §12 ods. 4 písm. o) Vyhlášky Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 55/2001 Z.z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii a vyznačené v územnoplánovacej dokumentácii. Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziko stavebného využitia územia výskyt potenciálnych zosuvov a stabilizovaných svahových deformácií.

Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom.

Radónové riziko

Na základe odvodenej mapy radónového rizika (www.geology.sk) sa celé k.ú. obce nachádza v nízkej a strednej izoploche rizika. Strednej izoplocha radónového rizika zasahuje zastavané územie v strede obce a môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia:

- a) *výskyt potenciálnych zosuvov*
Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom potenciálnych zosuvov je potrebné posúdiť a overiť inžiniersko-geologickým prieskumom.
- b) *výskyt stredného radónového rizika*
Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarovania pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Hluk

Primárnym producentom hluku je automobilová doprava. Najvyššia prípustná hodnota ekvivalentnej hladiny hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete pre obytné útvary podľa vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z.z. nie je prekročená. Ustanovujú sa ňou podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení vyhlášky MZ SR č. 237/2009 Z. z.

Zástavba RD je navrhovaná mimo ekvivalentnú hladinu hluku vo vonkajšom priestore pozdĺž základnej komunikačnej siete max. L_{Aeq} 60 dB(A). ÚPN navrhuje preložku cesty III/3533 ako hlavný zdroj hluku.

Skládky a environmentálne záťaž

V predmetnom území, nad a pod obcou sú evidované:

- Nelegálna, opustená skládka odpadu bez prekrytia – dve, ktoré navrhuje ÚPD odstrániť a priestor rekultivovať.

Sú zobrazené vo výkrese č. 2 a 3.

Komunálny odpad

Komunálny odpad je separovaný (sklo, papier, textil, plasty) a neseparovaný ukladaný do kuka nádob. Tento je dvakrát mesačne odvázaný firmou Fura Rozhanovce na skládku v Kokšov – Bakši. Spoločnosť Fura zabezpečuje aj odvoz nebezpečného odpadu a sute. Kompostovanie obec nezabezpečuje, ale vhodným miestom je využitie silážnych jám v bývalom HD. Produkcia odpadov vznikajúca výkonom predmetu podnikania je čiastočne recyklovaná. Odvoz je odovzdávaný osobe oprávnenej nakladať s odpadmi.

Odpady vznikajúce výkonom predmetu podnikania je producent povinný zhodnocovať sám, resp. tretou osobou, alebo odovzdaním osobe oprávnenej nakladať s odpadmi podľa zákona o odpadoch. V súčasnosti takéto odpady vznikajú v malých prevádzkach, kde je žiaduce využívať najlepšie na trhu dostupné technológie šetriace prírodné zdroje a zhodnocujúce vlastný odpad, ale aj odpad zo širšieho okolia. Dôležité je zavádzať technológie predchádzajúce vzniku odpadu, resp. obmedziť ich tvorbu. Zariadenia pre podnikanie vo vlastných účel. stavbách a priestoroch nesmú negatívne ovplyvňovať susedné stavby a životné prostredie.

Z hľadiska záujmov odpadového hospodárstva ÚPN navrhuje na okraji Osady zberný dvor a kompostovisko.

Odvoz triedeného odpadu, bielej a čiernej techniky a problémových zložiek odpadu je zabezpečený v intervale raz ročne.

Odpady z výrobných činností zabezpečovať odsúhlasenými spôsobmi.

Pre udržanie biodiverzity, vitality a estetiky k.ú. je navrhovaná kostra ekologickej stability zahŕňajúca miestne, regionálne a nadregionálne významné ekosystémy.

2.14 Vymedzenie a vyznačenie prieskumných území, chránených ložiskových území a dobývacích priestorov

Celé k.ú. je súčasťou Prieskumného územia č. P3/19 Čížatice – hydrogeologický prieskum geotermálnych vôd.

K.ú. Chrastné sa dotýka výhradné ložisko č. 328 s určeným dobývacím priestorom „Kráľovce, štrkopiesky a piesky“.

2.15 Vymedzenia plôch vyžadujúcich zvýšenú ochranu

Všetky prvky ochrany prírody, pamätihodností, PP a zosuvné územia (svahové deformácie):

- biotopy národného a miestneho významu,
- evidované svahové deformácie – zosuvy potenciálne,
- najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy,
- výhradné ložisko č. 328 s určeným dobývacím priestorom „Kráľovce, štrkopiesky a piesky (dotyk s k.ú. Chrastné).

2.16 Ochrana pôdneho fondu

2.16.1 Vyhodnotenie dôsledkov stavebných a iných zámerov na poľnohospodárskej pôde

Základné východiskové podklady: hranice súčasne zastavaného územia k 1. 1. 1990 (GaKÚ SR Bratislava), druhy pozemkov a BPEJ (GaKÚ SR Bratislava, ROEP), odvodnenia (Hydromeliorácie, š.p. Bratislava) a kontaminácie PP (VÚPOP – reg. pracovisko Banská Bystrica).

Z celkovej rozlohy k.ú. obce dominuje orná pôda – 73 % a TTP – 11 %.

Sústredená poľnohospodárska výroba v obci už nejednotvá, nakoľko je HD nefunkčný. Pôdu obhospodaruje prevažne Agro+ Budimír, AT Abov Rozhanovce a dvaja SHR (chov oviec a pestovateľstvo ovocia).

Podľa VÚPOP reg. Pracovisko Banská Bystrica je pôda zaradená do kat. pôd A, t.j. nekontaminovaná pôda (obsah všetkých hodnotených rizikových látok je pod limitom). Pôdy sú nivné, ilimerizované. Najkvalitnejšou skupinou BPEJ je 6.

V kat. území sú podľa §12 zákona o ochrane a využívaní PP (zákon č.57/2013) a NV SR č.58/2013 Z.z. najkvalitnejšie pôdy – tieto BPEJ a skupiny: najkvalitnejšie poľnohospodárske pôdy s kódom a BPEJ – 0411002/6, 0550202/6, 0550402/6 a 0557202/6.

Pôdy v časti k.ú. obce sú odvodnené. Veľkoplošné odvodnenia sú nejasnej kvality.

V nadväznosti je vedený melioračný kanál evid. č. 5404 199 003 zaústnený do bezmenného a následne do Chrastianskeho potoka.

Návrh

ÚPN-O Chrastné navrhuje záber PP na nepoľnohospodárske účely z dôvodu navrhovanej výstavby rodinných domov, občianskej vybavenosti, športu a oddychu, dopravnej a technickej vybavenosti, verejných priestranstiev a zelene a kompostoviska a zberného dvora.

Celkovo je navrhovaných na záber pôdy 15 lokalít v rozsahu 28,8512 ha, z toho poľnohospod. pôdy 24,2638 ha (z toho v zastavanom území 9,4664 ha). Záber najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy je spolu 15,7693 ha.

2.17 Komplexné hodnotenie navrhovaného riešenia, najmä z hľadiska environmentálnych, ekonomických, sociálnych a územnotechnických dôsledkov

Navrhovaná urbanistická koncepcia celého k.ú. tvorí vyvážený celok. Ďalší rozvoj obce je navrhovaný prevažne na skompaktňovaní zastavaného územia a zhodnocovaní jestv. funkčných plôch. Nové obytné plochy budú dotvárať charakter obce s cieľom uchovať jej harmonický vzťah k prírode. Navrhované turistické cestičky v krajine napoja obec na širší priestor a región – Vajkovce, Čížatice a Kráľovce.

Na základe ÚPD možno konštatovať, že obec a jej celé k.ú. má predpoklady pre ďalší komplexný rozvoj. Dôvodom je dobré dopravné prístupnenie, dostupnosť mesta Košice, vybudovaná technická infraštruktúra, dobré mikroklimatické podmienky pre bývanie a disponibilita plôch pre nové obytné a vybavenostné funkcie.